

Głos
DOBRZYŃ

KWARTALNIK NR 4 (8) PAŹDZIERNIK - GRUDZIEŃ 2020

Spis treści:

Życzenia	s. 3
Słowo od wójta	s. 4
Co w samorządzie?	s. 5
Śladami historii	s. 14
Ludzie gminy	s. 16
Oświata, kultura, wychowanie	s. 19
Działamy, nie narzekamy	s. 35
A to ciekawe!	s. 40
Dzieci mają głos	s. 33

Redakcja:

Krzysztof Bagiński — redaktor naczelny
Anna Mózdzińska — korekta
Ewelina Sadowska-Dubicka
Dominika Sławińska
Joanna Żarniewska

Opr. graficzne i skład komputerowy:

Ewelina Sadowska-Dubicka

Wydawca:

Urząd Gminy Dobrzyniewo Duże,
ul. Białostocka 25,
16-002 Dobrzyniewo Duże

Zdjęcie na okładce:

Piotr Łozowik

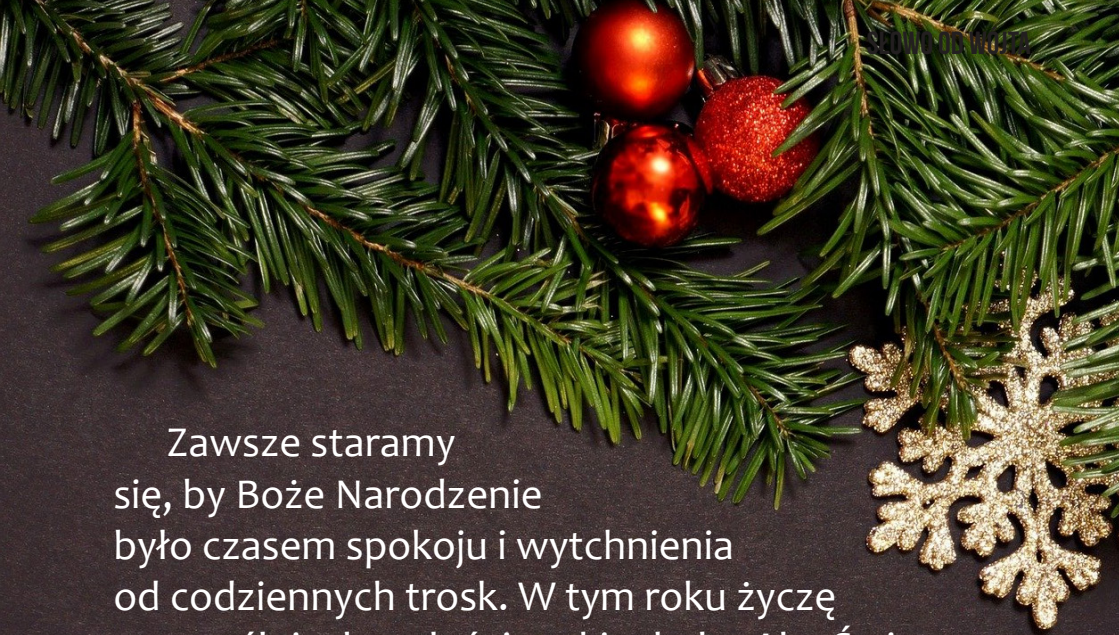
Druk:

bickry
drukarnia kruk

Sobolewo, ul. Tygrysia 50
15-509 Białystok

Nakład: 2000 egz.

ISSN 2657-7089

Zawsze staramy się, by Boże Narodzenie było czasem spokoju i wytchnienia od codziennych trosk. W tym roku życzę szczególnie, by właśnie takim było. Aby Święta te upłynęły miło i radośnie, choć zapewne przy wigilijnych stołach nie spotkamy się tak licznie jak zazwyczaj.

Niech nowy 2021 rok będzie czasem, w którym spełnią się wszystkie życzenia składane podczas łamania się opłatkiem. Oby najbliższe 12 miesięcy minęły nam w pełnym zdrowiu, bez zmartwień i niepewności.

Mieszkańcom Gminy
Dobrzyniewo Duże
życzą
Wójt Wojciech Cybulski
oraz
Przewodnicząca Rady Gminy
Janina Kozakiewicz

Gmina lepiej skomunikowana

Z przyjemnością informuję, że od listopada uruchomiliśmy nowe linie publicznej komunikacji autobusowej. Zostały nimi objęte niemal wszystkie miejscowości naszej gminy. Dzięki temu można dojechać do sklepu, lekarza, apteki czy też siedziby gminy. Kursem porannym, korzystając z przesiadki na linię 106 lub komunikację PKS, można dotrzeć do Białogostku i wrócić kursem popołudniowym. Nowe połączenia autobusowe będą także obsługiwały dowożenie dzieci do szkół w Pogorzałkach, Obrubnikach, Nowym Aleksandrowie, Fastach i Dobrzyńskiem Dużym. Operatorem tej komunikacji jest firma Event Exteream z Olsztyna. Szczegółowe godziny odjazdów znajdują się na rozkładach jazdy. Zachęcam do korzystania z tych połączeń.

Od przyszłego roku operatorem komunikacji autobusowej na trasie Białystok – Kulikówka będzie firma Wschód Express z Letnik, która zapewni do obsługi linii autobusy niskopodłogowe. Powstał nowy

rozkład jazdy uwzględniający potrzeby mieszkańców, które zgłaszali sołtysi.

Dzięki tym zmianom znacznie zwiększyliśmy dostępność publicznej komunikacji autobusowej dla mieszkańców naszej gminy. Spodziewamy się wysokiej jakości usług oraz obniżenia kosztów ponoszonych przez gminę na autobusowy transport publiczny i dowożenie dzieci do szkół.

Mijający rok to czas wdrażania nowej strategii rozwoju gminy. Piszę o niej na str. 11. W następnych wydaniach „Głosu Dobrzyńskiewa” przedstawię informacje o szczegółowych programach rozwoju gminy oraz będę zachęcał Państwa do udziału w badaniach ankietowych skierowanych do naszych mieszkańców.

W tym czasie nie sposób pominąć problemu, który od wielu już miesięcy wpływa znacząco na nasze życie prywatne i zawodowe. Walka z pandemią to czas wielu wyrzeczeń, ograniczenie kontaktów międzyludzkich, utrudnienie w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz funkcjonowaniu usług społecznych i urzędów. Skutkuje to obniżeniem komfortu i poziomu życia wielu mieszkańców. Jesteśmy świadkami coraz liczniejszych osobistych tragedii.

Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w walkę z pandemią, szczególnie pracownikom służby zdrowia pracującym w skrajnych warunkach. Wyrazy uznania należą się wszystkim, którzy borykając się z utrudnieniami, z poświęceniem wykonują swoje obowiązki zawodowe, warto tu wspomnieć o nauczycielach, dzieciach i ich rodzicach realizujących trudne zadanie nauczania zdalnego.

Niech zbliżające się Święta Bożego Narodzenia będą wytnieniem w tych skomplikowanych czasach, niech przyniosą radość przeżywaną w łączności z bliskimi.

Wojciech Cybulski
Wójt Gminy Dobrzyńsko Duże

Zaświadczenie o dochodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym (Dział Świadczeń Rodzinnych) wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste powietrze”.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, może złożyć żądanie wydania takiego zaświadczenia.

W zaświadczeniu podaje się wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wskazuje się, czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.

Gospodarstwo domowe tworzą:

- osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe);
- osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku;
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

Druki żądania wydania zaświadczenia można pobrać ze strony internetowej GOPS w Dobrzyniewie Dużym, natomiast wersja papierowa jest dostępna przed wejściem do Ośrodka, ul. Białostocka 23.

Żądanie wydania zaświadczenia można składać:

- osobiście w siedzibie GOPS; do skrzynki pocztowej zawieszanej przed wejściem do budynku lub po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się na konkretny dzień i godzinę pod nr tel. 85 663 32 56 – Agata Pikulska;
- za pośrednictwem operatora pocztowego.

Więcej informacji na stronie dobrzyniewoduze.naszops.pl

Agata Krupska
kierownik GOPS

Gmina DOBRZYNIĘWO DUŻE

**Tu mieszkam,
tu płacę podatki**

Bieżące prace i nowe inwestycje

Studnie kanalizacyjne przed i po renowacji z użyciem laminatów żywicznych

W tym kwartale zostały przeprowadzone prace związane z renowacją studni kanalizacyjnych we wsi Fasty na ulicy Łyskowskiej oraz Św. Krzyża. Wykonano je przy użyciu laminatów żywicznych. Był to już ostatni moment na przeprowadzenie tych prac, ponieważ studnie ze względu na bardzo duże stężenie siarkowodorem groziły zawaleniem, co uniemożliwiłoby transport ścieków do przepompowni głównej.

Rozpoczęły się też prace związane z budową stacji uzdatniania wody we wsi Obrubniki, przeprowadzone zostały pompowania próbne ze studni głębinowych, jak również powstają pierwsze koncepcje nowej stacji.

Zostały też wykonane instalacje fotowoltaiczne na dwóch stacjach uzdatniania wody we wsiach Dobrzyniewo Duże oraz Fasty.

Instalacje powstały w ramach projektu pn. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Dobrzyniewo Duże” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, osi Priorytetowej V Gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.1 Energetyka

oparta na odnawialnych źródłach energii.

Ponadto nieustająco prowadzimy prace polegające na równaniu dróg gminnych z pomocą sprzętu, który jest w naszym posiadaniu.

Michał Gabrel

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej

Nasze stacje uzdatniania wody są ekologiczniejsze dzięki wykorzystaniu energii odnawialnej

Znikną Klećbudy, Szlachta i Zdroik?

24 listopada została podjęta uchwała Rady Gminy Dobrzyniewo Duże w sprawie konsultacji dotyczących zniesienia urzędowych nazw niektórych miejscowości położonych na terenie gminy Dobrzyniewo Duże. Uchwała dotyczy przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami wsi Bohdan, Chraboły, Dobrzyniewo Duże, Kopisk, Kozińce i Pogorzałki w zakresie wypowiedzenia się za lub przeciw zniesieniu nazw miejscowości: Cupel – część wsi Bohdan, Gaj – osada leśna, Klećbudy – część wsi Pogorzałki, Knyszyn – osada leśna, Kolejowa – część wsi Pogorzałki, Kopisk – osada leśna, Krzywa – część wsi Dobrzyniewo Kościelne, Mierestki – osada leśna, Piaski – część wsi Pogorzałki, Podborsukówka – część wsi Pogorzałki, Podkozińce – część wsi Pogorzałki, Ponięta – osada leśna, Popowizna – część wsi Chraboły, Szaciły – osada leśna, Szlachta – część wsi Chraboły, Tartak – osada leśna, Zaolzie – część wsi Bohdan i Zdroik – kolonia wsi Kopisk. Pozwoli to na uporządkowanie nazewnictwa w gminie Dobrzyniewo Duże, poprzez wykreślenie ich z Wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części ustalonego Obwieszcze-

niem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 4 sierpnia 2015 r., gdyż nie występują w obrocie prawnym w zakresie czynności meldunkowych, ani w zakresie ewidencji gruntów.

Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie zbierania pisemnych opinii (formularz konsultacyjny) od pełnoletnich mieszkańców, stale zamieszkujących w miejscowości: Bohdan, Chraboły, Dobrzyniewo Duże, Kopisk, Kozińce i Pogorzałki, w okresie od 10.12.2020 r. do 31.12.2020 r. Ogłoszenie wyników konsultacji z mieszkańcami nastąpi poprzez podanie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w ww. miejscowościach oraz na stronach internetowych Urzędu Gminy Dobrzyniewo Duże.

Formularz konsultacyjny dostępny będzie w Urzędzie Gminy Dobrzyniewo Duże oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Dobrzyniewo Duże w Biuletynie Informacji Publicznej <http://bip.ug.dobrzyniewoduze.wrotapodlasia.pl/> w zakładce Konsultacje społeczne.

Zapraszamy mieszkańców do wzięcia udziału w konsultacjach.

Magdalena Bernatowicz

Usunęliśmy prawie 180 ton azbestu

Gmina Dobrzyniewo Duże w 2020 r. zrealizowała zadanie pn. „Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże”, przy udziale środków zewnętrznych z NFOŚiGW w wysokości 7 681 zł i z WFOŚiGW w Białymstoku – 2 958 zł. Całkowity koszt zadania wyniósł 71 732,20 zł. Pozostały wkład pochodził z budżetu gminy.

W wyznaczonym terminie wpłynęło 70 wniosków o udzielenie do-

finansowania na usunięcie wyrobów azbestowych, głównie płyt falistych cementowo-azbestowych. W sumie odebrano i unieszkodliwiono 179,510 Mg odpadu niebezpiecznego.

W przyszłości, o ile pojawią się kolejne zewnętrzne środki finansowe, Gmina będzie o nie aplikowała. Wszelkie informacje będą podawane na stronie internetowej urzędu www.dobrzyniewo.pl.

Magdalena Bernatowicz

Współpraca i komunikacja z mieszkańcami

Aplikacja Lupe zapewnia prostą, dwustronną komunikację pomiędzy mieszkańcami a Gminą. Jako mieszkaniec Gminy dzięki Lupe możesz:

- zgłaszać problemy, takie jak: awarie, dziury w drogach, złą organizację ruchu i inne;
- kontrolować ich obsługę;
- otrzymywać natychmiastowe informacje o ważnych sprawach i wydarzeniach;
- otrzymywać powiadomienia o odbiorze odpadów;
- zgłaszać stan wodomierza.

Z Lupe można korzystać na komputerze, telefonie lub tablecie.

Jak korzystać z LUPE?

KROK 1: Pobierz aplikację na telefon lub korzystaj poprzez www

- System dostępny jest pod adresem www.lupe.dobrzyniewo.pl
- Aby pobrać aplikację na urządzenia mobilne – wersja na Androida lub IOS, należy wyszukać aplikację – „Lupe BIT S.A.”

KROK 2: Logowanie

- Do lupe.dobrzyniewo.pl zalogujesz się, używając danych logowania Facebooka lub konta Google.
- Do aplikacji wejść można jako użytkownik niezalogowany (Wejść jako Gość) lub poprzez założenie konta w systemie.

Aby założyć konto należy:

- Wejść na stronę: <https://lupe.dobrzyniewo.pl/surfer/index/register> lub użyć przycisku REJESTRACJA w aplikacji mobilnej (w aplikacji mobilnej należy wybrać gminę Dobrzyniewo Duże)
- Następnie należy wypełnić pola formularza rejestracyjnego, po którym pojawi się komunikat o wysłaniu na wskazany adres e-mail linku aktywacyjnego, który trzeba potwierdzić.

KROK 3: Dodawanie zgłoszenia

- Aby wysłać nowe zgłoszenie przez witrynę www należy:
  - ♦ wybrać opcję „Dodaj Zgłoszenie” znajdującą się w górnym menu lub
  - ♦ kliknąć znak + znajdujący się w prawym dolnym rogu ekranu lub
  - ♦ kliknąć: <https://lupe.dobrzyniewo.pl/mcity/incidents/add-problem>

- ➔ Następnie należy uzupełnić pola formularza:
  - ♦ **Adres** – należy zaznaczyć na mapie adres zdarzenia lub w urządzeniu mobilnym włączyć funkcję geolokalizacji, która automatycznie wczyta adres, w którym aktualnie się znajduje telefon.
  - ♦ **Kategoria** – należy wybrać z listy rozwijanej odpowiedni rodzaj zdarzenia. Jeśli brak jest odpowiedniej kategorii, trzeba wybrać „Inne”.
  - ♦ **Opis** – należy opisać szczegóły zgłoszenia,
  - ♦ **Dodaj załącznik** – jest to pole opcjonalne, które umożliwia dodanie zdjęcia do zgłoszenia (obrazy w formatach: jpg, jpeg, png i gif).

- ➔ W celu potwierdzenia formularza zgłoszenia należy nacisnąć przycisk „ZGŁOŚ”. Zgłoszenie pojawi się na liście dopiero po zatwierdzeniu przez Administratora.

Pamiętaj!

Aplikacja działa tylko na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże. Zgłoszenia z terenu innych gmin lub powiatu nie będą rozpatrywane. Dodatkowo zgłoszenia o nagłych zdarzeniach, np. wypadkach, pożarach, katastrofach oraz o innych sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu powinny być zgłaszane pod numery alarmowe.

Funkcja „Harmonogram Odbioru Odpadów”

Funkcja dostępna jest wyłącznie dla użytkownika zalogowanego. Polega ona na udostępnianiu w aplikacji mobilnej informacji na temat harmonogramu odbioru odpadów w konkretnych punktach adresowych wraz z powiadomieniami o ich odbiorze.

Aby uruchomić funkcję Harmonogram Odbioru Odpadów należy w „Ustawieniach aplikacji” wybrać „Odbiór odpadów” i w polu „Dodaj nowy” wybrać adres lub kilka adresów nieruchomości, których harmonogram ma dotyczyć. Po wyborze należy zapisać dane poprzez naciśnięcie ikonki dyskietki w prawnym górnym rogu.

Po prawidłowo zapisanych adresach w menu aplikacji w „Odbiór odpadów” pojawi się kalendarz z datami odbiorów odpadów spod danego adresu z podziałem na konkretne frakcje (papier i szkło, zmieszane i BIO, metale i tworzywa sztuczne).

Dodatkowo użytkownik może w ustawieniach określić, kiedy chce otrzymywać powiadomienia o zbliżającym się terminie odbioru odpadów (np. 1 dzień przed o godzinie 13). Otrzyma wówczas komunikat/powiadomienie na telefon.

Włączanie opcji „Komunikatów”

System pozwala na publikację komunikatów oraz powiadomień wysyłanych przez Urząd i jednostki gminne na urządzeniach mobilnych z obszaru gminy.

Jeśli chcą Państwo otrzymywać na swoją komórkę ważne informacje, należy w zakładce „Ustawienia” wybrać opcję „Powiadomienia”, a następnie wybrać właściwą dla siebie kategorię powiadomienia. Aby być zawsze na bieżąco, zachęcamy do korzystania z opcji powiadomień na komórkę!

Bartosz Grzegorzczuk

Miejsce dla firm i przemysłu

Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Fasty (rejon ulicy Leśnej), w dalszym ciągu trwają prace nad opracowaniem tego planu. Obszar tej części ulicy Leśnej przeznaczony będzie pod usługi, przemysł oraz produkcję nieuciążliwą dla małych i średnich przedsiębiorstw. Zachęcamy do zapoznania się z uwarunkowaniami

terenu oraz do aktywnego uczestnictwa w procesie konsultacji, m.in. poprzez wypełnienie ankiety dostępnej pod linkiem www.konsultacje.podlasie.pl/dobrzyniewo.

Wszystkie niezbędne informacje w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie naszej gminy można uzyskać w Urzędzie Gminy Dobrzyniewo Duże, pok. 11, po uprzednim telefonicznym umówieniu wizyty.

Magdalena Bernatowicz

Nowoczesny sprzęt

W bieżącym roku Gmina Dobrzyniewo Duże przekazała Gminnej Spółce Wodnej „Jedność” dotację w kwocie 100 tys. zł na realizację zadania, w ramach którego zakupiono ciągnik rolniczy Zetor Forterra, przyczepę rolniczą, wóz asenizacyjny do czyszczenia drenów, ramię wysięgniko-

we do ciągnika, odmularkę rowów, głowicę koszącą i kosiarkę bijakową. Łączna wartość tych maszyn wyniosła ponad 642 tys. zł. Dzięki realizacji zadania Spółka znacznie wzbogaciła swój park maszynowy, co przełoży się na jeszcze lepszą realizację zadań.

Wojciech Cybulski, Wójt Gminy Dobrzyniewo Duże, na tle ciągników spółki wodnej, kupionych ze wsparciem finansowym gminy, w latach 2018 i 2020.

Strategia, która nie leży na półce

W dniu 31 stycznia 2020 r. Rada Gminy Dobrzyniewo Duże Uchwałą nr XVIII/128/20, przyjęła „Strategię Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030”. Jest to nadrzędny, ogólny plan rozwoju naszej gminy, który określa nie tylko cele jej gospodarczego, społecznego i środowiskowego rozwoju, ale także działania służące ich osiągnięciu. Wszyscy przywiązujemy do niej dużą wagę, zwłaszcza, że w jej tworzeniu udział wzięli liczni reprezentanci naszej społeczności, w tym Radni Rady Gminy, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, lokalni przedsiębiorcy oraz kierownictwo Urzędu Gminy i wszystkich jednostek gminy (szkół, GOPS, GCK). Mimo iż została ona sporządzona przed pandemią COVID-19, to zawiera szereg takich działań, które zwiększają możliwości naszej społeczności i gospodarki w zakresie dostosowania się do nowej, pandemicznej i popandemicznej rzeczywistości. Mam tu na myśli np. cyfryzację usług świadczonych przez nasz Urząd Gminy i gminne jednostki, doskonalenie działalności gminnych szkół (w tym w ramach teledukacji), rozszerzenie opieki senioralnej, wspieranie lokalnych przedsiębiorstw w ich funkcjonowaniu i rozwoju (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych), a także wspieranie rynku pracy, nowoczesnego rolnictwa i zaawansowaną ochronę środowiska naturalnego.

Proces prac nad Strategią, a także jej treść przedstawialiśmy już Państwu

zarówno na stronie internetowej gminy, jak i na gminnych profilach w mediach społecznościowych oraz w ubiegłorocznych wydaniach „Głosu Dobrzyniewa”. Dziś chciałbym Państwu złożyć krótkie sprawozdanie z tego, jakimi działaniami rozpoczęliśmy jej realizację oraz w jaki sposób będziemy ją w najbliższych latach monitorować.

Otóż, po uchwaleniu Strategii w pierwszej kolejności stanęliśmy przed wyborem metody jej wdrażania. Wdrażanie Strategii, jako planu działań wielu realizatorów, wymaga bowiem wykonywania szeregu czynności planistycznych, organizacyjnych, koordynacyjnych, monitoringowych. Zdecydowaliśmy się na wariant tzw. organu sztabowego przy organie wykonawczym gminy, który najczęściej stosuje się w mniejszych gminach niedysponujących wieloma pracownikami samorządowymi. W praktyce oznaczało to powołanie przeze mnie w marcu 2020 r. Zespołu ds. Wdrażania Strategii, do którego włączyłem wszystkie osoby pełniące funkcje kierownicze w naszym samorządzie. Zespół spotyka się regularnie co miesiąc, aby omawiać realizację działań zawartych w Strategii, koordynować je, wymieniać pomysły, przygotowywać programy branżowe oraz dokonywać uzgodnień z naszymi partnerami zewnętrznymi. Ze względu na stan zagrożenia epidemicznego spotkania odbywają się na razie w formie zdalnej, ale mam nadzieję, że

gdy sytuacja się poprawi, będziemy znów mogli spotykać się osobiście.

Oprócz powołania Zespołu, kolejnym zarządzeniem postanowiłem o przydziale zadań zawartych w Strategii do poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy oraz do wszystkich gminnych jednostek. Wszyscy dobrze wiemy, że wyraźne określenie realizatorów dowolnego zadania, jasne określenie odpowiedzialności, zawsze sprzyja skuteczności i efektywności tego, co ma być zrobione. Przydział ten oczywiście nie obejmuje wszystkich z zadań zaplanowanych w Strategii na całą najbliższą dekadę, a jedynie te, które mają być realizowane teraz, w związku z czym będzie on aktualizowany w miarę ich realizacji i możliwości gminy, w tym finansowych.

Jak już wspomniałem, Strategia jest planem ogólnym. W związku z tym dla niektórych grup zawartych w niej zadań trzeba opracować branżowe programy rozwoju gminy. Opracowanie wielu z nich jest obowiązkiem gminy wynikającym z ustaw, ale część z nich ma charakter dobrowolny. Niemniej, jedne i drugie – jeśli są dobrze przygotowane – znacząco ułatwiają naszą pracę i powodują, że to, co robimy jest bardziej dostosowane do potrzeb mieszkańców i lokalnego biznesu, a jednocześnie zwiększają nasze szanse na pozyskanie środków pomocowych, zarówno krajowych, jak i unijnych. Ze względu na te powody, zaraz po przyjęciu Strategii rozpoczęliśmy i właśnie finalizujemy prace nad gminnymi: programem ochrony środowiska (na lata 2021-2024); programem rozwoju i promocji funkcji turystyczno-rekreacyjnych (na lata 2021-2030); programem opieki nad zabytkami (na lata 2021-2024); programem lokalnej polityki i promocji gospodarczej (na lata

2021-2030); programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a także programem edukacji ekologicznej mieszkańców (na lata 2020-2030). Z kolei wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (na lata 2020-2025) i program edukacji obywatelskiej mieszkańców (lata 2020-2030) zostały już opracowane i są wdrażane. Ponadto, dla zapewnienia wysokiej jakości merytorycznej wszystkich tych programów wprowadziłem ujednoczone warunki, jakie muszą one spełniać. Chodzi m.in. o to, aby były one skoordynowane ze Strategią i wzajemnie ze sobą, realne pod względem finansowym oraz obejmowały skuteczne metody wdrażania. Po szczególności tych oraz innych, przyjętych przed Strategią, ale wciąż obowiązujących programów rozwoju naszej gminy zapraszam na naszą stronę internetową.

Śród pozostałych działań na rzecz wdrażania Strategii podjętych w 2020 r. chciałbym tu jeszcze wymienić zmiany regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy, wprowadzenie zasad wykorzystywania Strategii w promocji naszej gminy, a także uczestnictwo członków wspomnianego wcześniej Zespołu w kilku szkoleniach poświęconych ww. zagadnieniom.

Oddzielną część niniejszej informacji nt. Strategii chciałbym poświęcić przyjętemu przez nas systemowi monitoringu jej wdrażania. Oprzemy go na trzech filarach. Pierwszym z nich będzie monitoring realizacji zadań, które Strategia zawiera. Będzie to filar z jednej strony najprostszy do zbudowania, a jednocześnie w pełni miarodajny. Polegał on będzie po prostu na corocznym ustalaniu czy dane, przewidziane do realizacji, jednorazowe zadanie (np. jakaś inwestycja) zostało zrealizowane, czy też nie, czy może znajduje się w realizacji

i czy jest to realizacja zgodna z harmonogramem. W przypadku zadań stałych (np. świadczenia jakiejś usługi dla mieszkańców) zwyczajnie ustalać będziemy, czy było ono realizowane zgodnie z założeniami. To pozwoli nam na rzetelną ocenę ewentualnych niedociągnięć, opóźnień, przesuwania ludzi i środków do newralgicznych obszarów itd.

Drugim filarem monitoringu Strategii staną się wskaźniki statystyczne. Realizacja zawartych w Strategii zadań powinna przynieść pożądane w naszej gminie zmiany gospodarcze, społeczne i środowiskowe, więc wskaźniki takie są nam niezbędne, abyśmy mogli ocenić, czy i jakie z tych zmian udaje nam się wywołać. Paleta wskaźników, które będziemy wykorzystywać jest bardzo szeroka, a znajdując się wśród nich takie jak: stopa bezrobocia; skłonność do przedsiębiorczości (liczba mieszkańców przypadająca na jedną, małą firmę); udział długości dróg gminnych o stanie technicznym co najmniej dobrym; udział gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków; przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasistów szkół gminnych; liczba uczestników stałej działalności kulturalnej prowadzonej przez GCK; poziom rozproszenia urbanistycznego gminy; roczna liczba pasażerów komunikacji autobusowej funkcjonującej na terenie gminy; wskaźniki zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb oraz natężenia hałasu; udziały selektywnie zebranych odpadów i przeciętna ilość odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca.

Trzeci filar monitoringu Strategii stanowią będą z kolei opinie mieszkańców na temat warunków życia, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz prowadzenia działalności gospodarczej w naszej gmi-

nie. Nie wystarczy bowiem wiedzieć, co udało się zrobić, ani nawet jaki to dało efekt. Do pełnej oceny niezbędna jest jeszcze wiedza, co o tym sądzą nasi mieszkańcy. To oni są bowiem końcowymi beneficjentami wszystkich naszych działań i to ich opinie są dla nas najważniejsze. Badania ankietowe przeprowadzimy w drugiej połowie 2021 roku, ale już jesteśmy do nich przygotowani. Mamy już opracowanie nie tylko formularze ankiet, ale także pełny plan ich zastosowania. Wśród pytań, które chcemy zadać naszym mieszkańcom oraz rolnikom i przedsiębiorcom, znalazły się takie jak:

- ➔ jak oceniasz dojazd komunikacją autobusową ze swojej miejscowości do Białegostoku?
- ➔ jakich obiektów sportowo-rekreacyjnych najbardziej brakuje Tobie lub Twojej rodzinie?
- ➔ jakie najważniejsze zagrożenia komunikacyjne zauważasz w naszej gminie?
- ➔ co Twoim zdaniem jest największym problemem ochrony środowiska występującym w Twojej najbliższej okolicy?
- ➔ co Twoim zdaniem gmina może zrobić dla poprawy warunków działalności gospodarczej?
- ➔ jak oceniasz infrastrukturalne warunki prowadzenia Twojego gospodarstwa rolnego?

Na te i inne pytania będzie można odpowiedzieć za pomocą kwestionariusza internetowego, albo wypełniając tradycyjny, papierowy formularz i wysyłając go do Urzędu Gminy. Będą również ankieterzy proszący naszych mieszkańców o wywiad na ulicach i w gminnych budynkach. Więcej informacji przekazemy Państwu tuż przed początkiem ankietyzacji w specjalnie przygotowanym do tego celu artykule. Takie badania ankietowe będziemy powta-

rzać co dwa lata i jestem przekonany, że spotkają się one z akceptacją i zainteresowaniem naszych mieszkańców.

Monitoring wdrażania Strategii oparty na tych trzech filarach wykorzystywać będziemy na dwa sposoby. Po pierwsze, na jego podstawie korygować będziemy proces jej wdrażania tak, aby udawało się osiągnąć jak najwięcej z tego, co zostało zaplanowane. Po drugie, służył on będzie do aktualizowania samej Strategii. Strategię należy bowiem traktować jako plan „żywy i reagujący” na zmiany uwarunkowań i otoczenia naszej gminy tak, aby wykorzystać wszystkie pojawiające się szanse i zabezpieczać ją przed ewentual-

nymi zagrożeniami. W monitoringu będzie zatem brać udział również nasza Rada Gminy, przyjmując okresowe sprawozdania z wdrażania Strategii i uchwalając jej zmiany.

Jak widać, „Strategia Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030” nie leży na półce. Zorganizowaliśmy i realizujemy jej wdrażanie oraz przygotowaliśmy system cyklicznych ocen. Wierzę, że przyniesie to wzrost jakości życia i zadowolenia naszych mieszkańców.

Wójt Gminy Dobrzyniewo Duże
Wojciech Cybulski

HISTORIA JEDNEJ FOTOGRAFII

Szkoła w Pogorzałkach

Klasa V, Szkoła Podstawowa w Pogorzałkach, ok. 1950 r. Zdjęcie udostępniła Agata Kulikowska

Historia przydrożnych krzyży

Kapliczki, krzyże i figury przydrożne wpisane są w krajobraz Polski. Często mijamy je bez zastanowienia. Skąd się wzięły? Zapewne wyrosły z potrzeb duchowych mieszkańców polskiej wsi i miast. Są wyrazem tradycji kultury chrześcijańskiej, troski o wartości moralne i duchowe. Są znakami pamięci, niepisaną kroniką lokalnej społeczności. Rozsiane po polskich wsiach, drogach i polach, te pięknie odnowione i te zapomniane są skarbem zasługującym na ochronę i wszelkie starania, aby je chronić.

Tak się składa, że w ostatnim czasie było głośno o krzyżu, który znajduje się na grobie ukrytym na skraju lasu przy skręćcie z tzw. szosy ełckiej do Obrubnik. Dzięki staraniom lokalnej społeczności (m.in. Koła Gospodyń Wiejskich i Szkoły Podstawowej w Obrubnikach), podjęto działania zmierzające do upamiętnienia osób tam pochowanych. Według przekazów słownych p. Agata Kulikowska twierdziła, że w tym miejscu miano rozstrzelać młodych ludzi – mieszkańców Krynicy. To wydarzenie miało mieć miejsce w czasie ostatniej wojny.

I w tym momencie historia dopisała dalszy ciąg. Kiedy teren wokół krzyża został uporządkowany a temat nagłośniony w mediach, odezwały się osoby, które wyjaśniły, że pomnik jest miejscem śmierci emerytowanego nauczyciela, który zmarł w 1936 roku, a w zupełnie innym miejscu znajduje się krzyż upamiętniający tragedię z czerwca 1941 roku, kiedy to żołnierze Armii Czerwonej zastrzelili sześciu młodych ludzi, mieszkańców kol. Gniła. Ich ciała pochowane zostały na cmentarzu w Dobrzniewie Kościelnym.

Myszę, że skoro sytuacja uległa wyjaśnieniu, warto zaopiekować się miejscem tragedii wojennej i umieścić stosowny napis informacyjny. To wydarzenie skłania do refleksji nad lokalną historią gminy. Warto w tym miejscu zaprosić wszystkich, którzy wiedzą coś o historii rozsianych po terenie Dobrzniewa i okolic przydrożnych krzyżach i kapliczkach, aby podzielić się swoją wiedzą. Dzięki naszym wspólnym działaniom te miejsca staną się częścią naszego dziedzictwa i ważnym elementem lokalnego krajobrazu.

P.S. Ewentualne informacje proszę przesłać na adres: aleksander70@wp.pl lub „Głosu Dobrzniewa”.

Ks. Aleksander Dobroński

Joanna Sobieska objęła stanowisko dyrektora Gminnego Centrum Kultury w Dobrzyniewie Dużym w 2016 roku. O swojej dotychczasowej pracy zawodowej i planach na przyszłość opowiada w rozmowie z naszą Redakcją.

Czy centra kultury w ogóle muszą istnieć?

Czy może Pani krótko przedstawić siebie naszym czytelnikom, zawodowo i – na ile Pani uważa za stosowne – prywatnie?

Z Gminą Dobrzyniewo Duże jestem związana od urodzenia. Tutaj mieszkam, pracuję i płacę podatki. We wczesnej młodości moją pasją była nauka języków obcych, a szczególnie niemieckiego, dlatego entuzjastycznie oddawałam się zgłębianiu kolejnych zasad gramatycznych, nauce słówek czy lekturze trudnych do zdobycia wówczas czasopism. Podążając za młodzieńczymi zainteresowaniami zdecydowałam się na studia filologiczne na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Po ukończeniu studiów przez osiem lat pracowałam w ZSOiZ w Mońkach, gdzie z pasją przekazywałam wiedzę uczniom. Później w moim życiu nastąpił krótki epizod związany z turystyką i rekreacją – dzieliłam nauczycielski etat pomiędzy nauczanie języka niemieckiego i nauczanie przedmiotów zawodowych.

W mojej dotychczasowej pracy przełomowy okazał się jednak rok 2016, kiedy dołączyłam do zespołu Gminnego Centrum Kultury w Dobrzyniewie Dużym i rozpoczęła się moja przygoda z kulturą. Dziś uważam się za osobę szczęśliwą, bo spełniły się moje marzenia – te o pełnej rodzinie (prywatnie jestem szczęśliwą żoną i mamą dwóch wspaniałych, acz żywiołowych dziewczynek), i te o satysfakcjonującej, pełnej wyzwania pracy.

Chciałabym zadać nieco prowokacyjne pytanie – czy centra kultury w ogó-

Dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Dobrzyniewie Dużym Joanna Sobieska

le muszą istnieć? Tyle fantastycznych zdarzeń dzieje się w sieci i młodzi ludzie uczestniczą w tych wydarzeniach sieciowych bardzo chętnie. Czy centra kultury mogą konkurować z bogactwem internetu?

Z punktu widzenia zakresu kulturalnych aktywności, jakie mogą zaoferować centra kultury, z pewnością nie. Dzisiejszy dom kultury to nie jedyna – lecz jedna z wielu ofert, która nie jest w stanie rywalizować z powszechną dostępnością dóbr kultury w internecie. Aby przetrwać, musimy zainwestować w mieszkańców, ich potrzeby. Odkąd z naszego wiejskiego krajobrazu zniknęły popularne „ławeczki”, będące miejscem spotkań, sąsiedz-

kich pogaduszek i międzypokoleniowej wymiany wiedzy i doświadczeń, domy kultury przejęły w znacznym stopniu ich rolę. I choć nie słychać już gwaru dobiegającego z pobliskiej zlewni mleka, która scalała lokalną społeczność, zawsze można się spotkać przy kawie i ciastku w naszym ośrodku. Kultura i jej odbiór zmieniają się, ale człowiek nadal potrzebuje przestrzeni, gdzie mógłby zrealizować swoją potrzebę spotkania i robienia czegoś z innymi, a czasami po prostu odpoczynku od wirtualnego świata i pośpiechu dnia codziennego. W mijającym roku pojęcie dystansu społecznego wpisało się w naszą codzienność. Wierzę, że działalność domu kultury może wpłynąć pozytywnie na ponowne zintegrowanie mieszkańców.

Czy można stwierdzić, że w dziedzinie kultury polska wieś przypomina coraz bardziej realia miejskie?

Z pewnością tak, jeśli mamy na myśli różnorodność ofert proponowanych mieszkańcom. W ciągu roku organizujemy około 40 wydarzeń kulturalnych dedykowanych odbiorcom w różnym wieku i o różnych gustach kulturalnych. W skromnych progach naszego domu kultury gościliśmy artystów reprezentujących różne dziedziny kultury, uznanych i cenionych w kraju, a nawet na świecie.

Jakie zajęcia cykliczne są prowadzone przez Ośrodek? Czy dużo osób bierze w nich udział?

Wychodząc naprzeciw sugestiom naszych odbiorców w minionym roku poszerzyliśmy ofertę regularnych zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w której z pewnością każdy znalazł dla siebie coś interesującego. Pasjonaci tańca mogli skorzystać z zajęć tanecznych, osoby uzdolnione muzycznie wspierałyśmy dzięki ofercie edukacyjnej pt. „Barwy muzyki”. Były to zajęcia umuzykalniające dla dzieci

i młodzieży: nauka śpiewu z emisją głosu, nauka gry na instrumentach (gitara, akordeon, pianino) oraz zabawy muzyczno-ruchowe. Osoby uzdolnione artystycznie i miłośników działań artystycznych zapraszaliśmy na zajęcia plastyczne i rękodzielnicze, a także na warsztaty okolicznościowe. Ponadto instruktorzy GCK prowadzili warsztaty wyjazdowe w świetlicach wiejskich, szkołach oraz na zaproszenie zorganizowanych grup społeczności lokalnej z terenu naszej gminy. Mieszkańcy mieli też możliwość skorzystania z zajęć językowych. Średnio z organizowanych przez GCK warsztatów korzysta rocznie grupa ok. 800 osób.

Gdy myśli Pani o osiągnięciach GCK w ostatnich latach, co jako pierwsze przychodzi Pani na myśl?

Z perspektywy ostatnich czterech lat z pewnością po stronie sukcesów zapisać należy otwarcie przysłowiowych murów domu kultury na odbiorcę i jego pomysły. Udało się stworzyć przyjazną, otwartą przestrzeń, która łączy, integruje, zaprasza do współtworzenia swojego programu działania. Z przyjemnością patrzymy, jak uaktywniają się kolejne sołectwa, nowi liderzy i społeczności, z którymi możemy tworzyć ciekawe projekty.

Czy Pani zdaniem kultura ludowa przyżywa w Polsce dziś swój renesans?

Rzeczywiście na przestrzeni ostatnich lat da się zauważyć powrót do ludowości. Tradycje ludowe znów stają się żywe, a twórcy ludowi i wytwory ich rąk wracają do łask, przejmując często funkcje promocyjne swojego regionu. Z drugiej strony wieś staje się coraz bardziej nowoczesna, co przekłada się także na propagowanie kultury ludowej w aktualnym wydaniu. Wraca moda na ludowe piosenki choć we współczesnych aranżacjach, tradycyjne rękodzieło łączy się z nowoczesnym dizaj-

nem, a tradycje kulinarne miesza się z nowymi smakami. Najistotniejsze jest jednak to, że ludzie zaczęli doceniać swoje środowisko lokalne. Pozostaje wierzyć, że „kurs na ludowość” utrzyma się jak najdłużej.

Czego jeszcze Pani zdaniem brakuje w GCK, czyli jakie są plany na przyszłość?

Przyszłość GCK na pewno będzie związana z jego prospołecznym funkcjonowaniem. Chcemy tworzyć miejsce pod tytułem „różnorodność” – a zatem proponować miks dziedzin, łączyć młodych ze starszymi, sprawnych z niepełnosprawnymi, integrować mieszkańców rdzennych z nowo osiedlonymi.

Jeśli chodzi o bardziej konkretne plany, moim marzeniem jest utworzenie sekcji tanecznej przy ZF „Narwianie” oraz dziecięcego zespołu pieśni i tańca. Z planów infrastrukturalnych chciałabym zaadaptować poddasze w WDK w Pogorzalkach pod kątem pracowni, co pozwoliłoby rozszerzyć tematykę proponowanych warsztatów. Bardzo brakuje nam przestrzeni np.: w postaci amfiteatru czy muszli koncertowej, którą moglibyśmy wykorzystywać w okresie letnim na organizację koncertów, happeningów czy akcji kulturalnych.

Czy zdarza się, że mieszkańcy zgłaszają własne pomysły na nowe przedsięwzięcia?

Jak najbardziej. Kluczowym elementem działalności GCK jest przecież współpraca. Na przestrzeni ostatnich lat lista podmiotów, z którymi mamy przyjemność współtworzyć różne inicjatywy stale się rozrasta. GCK współpracuje z organizacjami pozarządowymi, szkołami, parafiami, Kołami Gospodyń Wiejskich, jednostkami OSP, a także lokalnymi liderami. Do tej pory z sukcesem współpracowaliśmy z osobami indywidualnymi zgłaszającymi

chęć realizacji swoich pomysłów i potrzeb w ramach działalności centrum. W ten sposób zostały zorganizowane: warsztaty gry na gitarze, lekcje języka hiszpańskiego, warsztaty „ogrody w słoiku”, czy warsztaty kosmetyków naturalnych. Przy wsparciu mieszkańców poszczególnych wsi organizowane są uroczystości rocznicowe np.: rocznica pacyfikacji wsi Jaworówka oraz uroczystości sybirackie w Pogorzalkach.

Skąd centrum kultury pozyskuje środki finansowe na realizację planowanych przedsięwzięć?

Środki finansowe na realizację programu są w pełni zabezpieczone przez Wójta i Radę Gminy Dobrzyńewo Duże. Nawet w dobie kryzysu, jaki dotknął samorządu, wysokość dotacji na działalność w pełni pokrywa koszty stałe, jak utrzymanie siedziby i podległych świetlic, zakup sprzętu, materiałów czy koszty wynagrodzeń. Jeśli chodzi o środki finansowe na realizację różnych przedsięwzięć, pozyskujemy je ze środków ministerialnych, grantów, tworząc partnerstwa z innymi instytucjami. Mamy jednak komfort w swoim budżecie, który pozwala nam na zabezpieczenie wkładu własnego do projektów. GCK wykorzystuje ponadto inne mechanizmy finansowania swojej działalności takie jak: przychody z wynajmów, honoraria za występy ZF „Narwianie”, wsparcie sponsorów. W bieżącym roku na działalność kulturalną, edukacyjną i animacyjną pozyskaliśmy z różnych źródeł niebagatelną kwotę 100 tys. zł. W tym momencie pozyskaliśmy już fundusze zewnętrzne na realizację przyszłorocznych działań.

Na zakończenie poproszę o dokończenie zdania: Wieś to miejsce...

... które oferuje wszystko, co może uczynić człowieka szczęśliwym.

rozmawiała
Joanna Żarniewska

„Plan Daltoński”

NA DOBRY POCZĄTEK

Szkoła Podstawowa w Obrubnikach od stycznia 2021 r. rozpocznie realizację projektu „Daltońskie inspiracje”, który powstał we współpracy z Gminą Dobrzyńsko Duże i został nagrodzony w konkursie: „Na dobry początek” Fundacji BGK. Tym samym zdobyliśmy grant w wysokości 15000 zł.

Zaczynając od dzieci z oddziałów przedszkolnych (3-6 lat), chcielibyśmy wykorzystać w edukacji nowy kierunek oparty o „Plan Daltoński”. Koncepcja daltońska daje szansę na uzupełnienie i uatrakcyjnienie powszechnie stosowanych praktyk i metod pracy oraz jest świetną alternatywą wspomagającą wychowanie i rozwój dziecka. Wprowadzając tę innowacyjną metodę do naszego przedszkola mamy nadzieję, że zgodnie z jej założeniami nasi uczniowie będą w przyszłości kreatywni, samodzielni, odpowiedzialni i otwarci na współpracę z innymi.

Projekt zakłada też organizację przestrzeni korytarza szkolnego jako miejsca stwarzającego liczne, otwarte sytuacje edukacyjne do rozwoju intelektualnego i wyobraźni. To wyjście poza salę lekcyjną. W ramach projektu planujemy wydzielić miejsca do działań tematycznych i relaksu, zainstalujemy tablice edukacyjne, motywujące dzieci do samodzielnego myślenia i aktywnego działania. Tematyczne naklejki

podłogowe wpiszą się w proces dydaktyczny oparty na wizualizacji. Pozwoli to najmłodszym nabyć wiedzę w sposób niepostrzeżony, w trakcie zabaw.

Nauczyciele oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej w Obrubnikach przejdą kurs kwalifikacyjny zorganizowany przez certyfikowany ośrodek Centrum Edukacji Daltońskiej, przygotowujący ich do wdrożenia Planu Daltońskiego w placówce. Po uzyskaniu kwalifikacji, zmodyfikują przestrzeń przedszkolną i przeorganizują pracę przedszkola zgodnie z założeniami edukacji daltońskiej. Założeniem projektu jest jego kontynuacja w następnych latach.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Mnóstwo zajęć dla przedszkolaków

W przedszkolach oraz w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych naszej gminy rozpoczęły się dodatkowe zajęcia prowadzone w ramach projektu „Kompetentny od przedszkola 2 – zapewnienie wysokiej jakości oferty edukacji przedszkolnej, rozwijającej kompetencje kluczowe i właściwe postawy dzieci w gminie Dobrzyniewo Duże”.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Dobrzyniewie Dużym prowadzone są liczne zajęcia:

Warsztaty kulinarne – Katarzyna Gór-ska

Realizacja warsztatów odbywa się w grupie dzieci 5-6 letnich „Sówki mądre główki”. Program składa się z 20 spotkań w formie zabaw i zajęć praktycznych. Dzięki zajęciom dzieci zdobywają nowe doświadczenia oraz wiedzę z zakresu zdrowego odżywiania. Udział w warsztatach motywuje dzieci do samodzielności, kształtuje kulinarne zainteresowania. Do tej pory między innymi udało nam się przeprowadzić zajęcia, na których przygotowaliśmy tosty, rozgrzewającą herbatkę

z owocami i miodem, galaretki z bitą śmietaną. Korzystając z wyciskarki wolnoobrotowej robiliśmy sok owocowo-warzywny. Dużą niespodzianką było także zamówienie pizzy z lokalnej pizzerii. Zajęcia były poprzedzone pracą plastyczną i projektowaniem własnej pizzy oraz poznaniem pracy kucharza.

Koło taneczne – Anna Grzybko

Koło taneczne realizowane jest od października 2020 r. Zajęcia odbywają się w ramach zajęć popołudniowych, dwa razy w miesiącu. W kole uczestniczy 10 dziewczynek oraz 10 chłopców w wieku 3-4 lat. Podczas zajęć tanecznych dzieci biorą udział w zabawach integracyjnych oraz muzyczno-ruchowych. Poznają układy taneczne. Celem głównym koła tanecznego jest stymulowanie i wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju oraz wyzwalanie aktywności ruchowej poprzez tańce i zabawy przy muzyce oparte na naturalnej potrzebie ruchu. Zajęcia taneczne sprzyjają podnoszeniu sprawności fizycznej, kształtują estetykę oraz harmonię ruchów, poczucie rytmu.

Zajęcia muzyczne i muzykoterapia – Izabela Siemionek-Czajkowska

Program zajęć muzycznych i muzykoterapii przeznaczony jest dla dzieci od 3 do 6 lat.

Zajęcia będą prowadzone przez dwa lata w czterech grupach, a każda z nich liczyć będzie 20 uczestników.

Podczas zajęć muzycznych dzieci mają możliwość wszechstronnego rozwoju. Kształtują swoje zdolności muzyczne takie jak śpiew czy taniec. Rozwijają słuch, pamięć, poczucie rytmu. Mają także możliwość pogłębiania wiedzy na temat instrumentów muzycznych. Wszelkie te działania mają na celu pobudzenie ciekawości dzieci, rozwój wyobraźni oraz uwrażliwienie na piękno muzyki. Zajęcia muzyczne wpływają korzystnie na rozwój emocjonalny każdego dziecka oraz przynoszą wiele radości.

Terapia ręki – Anna Kusznierek

Terapia ręki polega na usprawnianiu precyzyjnych ruchów dłoni i palców mającej na celu zaangażowanie całej kończyny górnej do wykonywania różnorodnych zadań. Ręce to najbardziej precyzyjne narzędzie, dzięki któremu badamy, poznajemy świat. Są skarbnicą wiedzy doświadczeń, umożliwiają nam wszechstronny rozwój i nabywanie różnych umiejętności. Opanowanie poszczególnych czynności motorycznych jest powiązane z etapami rozwojowymi człowieka. Początkowo dziecko osiąga umiejętności z zakresu motoryki dużej, czynności samoobsługowe, wraz z którymi doskonalą się sprawność motoryki małej. Sprawność dłoni możemy stymulować poprzez: mieszanie i przesywanie np. piasku, lepienie z plasteliny, wałkowanie i ugniatanie, nawlekanie koralików, wydzieranie i wycinanie, malowanie i korowanie, zapinanie i odpinanie guzików, odkręcanie i zakręcanie nakrętek, przyczepianie spinaczy. Ostatnim etapem jest opanowanie chwytu pisarskiego oraz umiejętności grafomotorycznych.

W zajęciach uczestniczą dwie grupy wiekowe: młodsza i starsza. Terapia odbywa się w czteroosobowych zespołach.

Zajęcia plastyczne – Edyta Gryc

Twórczość plastyczna odgrywa istotną rolę w rozwoju dziecka i jest jedną z ważniejszych form działalności w wieku przedszkolnym. Sztuka poza funkcją zabawową pełni między innymi funkcję poznawczą i wychowawczą obejmującą całą osobowość dziecka. Praca umysłu w połączeniu z pracą rąk sprawia, że zajęcia artystyczne stają się ważnym, niewerbalnym środkiem poznawania otaczającej rzeczywistości.

Zajęcia rozwijające zdolności plastyczne cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Powstały dwie grupy, w których uczestniczy 30 dzieci w wieku od 4 do 6 lat. Zajęcia plastyczne kształtują osobowość i zwiększają szansę powodzenia w szkole i w życiu. Sztuki plastyczne umożliwiają dziecku ujawnienie własnych myśli i uczuć. Działalność plastyczna stanowi naturalny sposób odkrywania predyspozycji i uzdolnień u najmłodszych. Ukazuje sposób postrzegania rzeczywistości a obcowanie ze sztuką dostarcza dziecku wielu doświadczeń poznawczych i twórczych.

Realizacja programu z pewnością przyczyni się do ogólnego rozwoju dziecka, umożliwi mu aktywne poznawanie świata zgodnie z jego potrzebami, zainteresowaniami, zdolnościami i dążeniami.

W naszym przedszkolu odbywają się ponadto zajęcia teatralne, judo, ekoprzedsiębiorstwo, terapia pedagogiczna oraz terapia komunikacji. W bieżącym roku szkolnym zaplanowano również naukę pływania na basenie, wycieczki autokarowe, zajęcia kodowania oraz komunikacji w języku angielskim. W ramach projektu zostanie zmodernizowany plac zabaw przy ZSP w Dobrzyniewie Dużym.

Ewa Rzemieniecka

E-profilaktyka

w Szkole Podstawowej w Odrubnikach

BY LUKE

Wybuch pandemii COVID-19 spowodował zmiany niemal w każdym obszarze życia społecznego, szczególnie dotkliwie modyfikując dotychczasowe funkcjonowanie psychospołeczne dzieci i młodzieży. Liczne badania i raporty naukowe wskazują, iż zaburzył on niejako i tak trudny proces dorastania i wymusił na jego uczestnikach wypracowanie nowych umiejętności dostosowania się do zmiennych warunków życia, a tym samym poszukiwania alternatywnych metod dostarczania sobie nowych doznań czy też tłumienia trudnych stanów emocjonalnych (tj. lęk przed przyszłością, apatia, poczucie zagubienia, alienacji, itd.), poprzez podejmowanie zachowań ryzykownych.

Mając świadomość ograniczeń w realizacji działań profilaktycznych wśród uczniów w bieżącym roku szkolnym, wynikających z kształcenia na odległość, postanowiliśmy, przy współpracy z Wydziałem Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku, opracować e-projekt profilaktyczny, dzięki któremu zachowamy ciągłość oddziaływań wychowawczych, prewencyjnych, edukacyjnych, wśród młodzieży szkolnej, którego dodatkowym atutem będzie edukacja rówieśnicza, opar-

ta na interakcjach społecznych i współpracy międzypokoleniowej. Głównym celem projektu jest stworzenie bazy e-lekcji wpisujących się tematyką w obszar profilaktyki pozytywnej (praca na zasobach podopiecznego), których realizatorami będą studenci, natomiast odbiorcami młodzież Szkoły Podstawowej w Odrubnikach. Z nagranych lekcji profilaktycznych korzystać będą mogli nie tylko wychowawcy i nauczyciele, ale także rodzice uczniów. Nadrzędnym założeniem projektu jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość, co wpisuje się w aktualne priorytety szkolnictwa wydane przez MEN w 2020 r., a także w realizację zadania 10.6.2. (Organizacja i wspieranie organizacji szkoleń dla rodziców i opiekunów) Strategii Rozwoju Gminy Dobrzyńewo Duże, na lata 2020-2030, którego Szkoła Podstawowa w Odrubnikach jest głównym podmiotem realizacji.

Anna Chańko-Kraszewska

Spotkania z kulturą

Wycieczki to jedna z bardziej lubianych form edukacji szkolnej uczniów. Kształcenie to domena szkoły. Połączenie tych dwóch elementów: wycieczek i kształcenia, to idealna sytuacja do realizacji działań z obopólną korzyścią: uczniów i szkoły.

Szkoła Podstawowa w Odrubnikach wraz z Towarzystwem Przyjaciół Gmi-

ny Dobrzyniewo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom uczniów, wzięły udział w konkursie „Fundacja PZU z Kulturą”. Napisany projekt, pt.: „Culturalni – cykl wycieczek i wyjazdów do instytucji kultury” wygrał grant, który obejmuje spotkania z kulturą w:

- muzeach (Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej, Muzeum Wojska w Białymstoku, Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku, Muzeum Powstania Warszawskiego);
- galeriach (Galeria Slendzińskich w Białymstoku);
- teatrach (Teatr Narodowy w Warszawie, Teatr Lalek w Białymstoku);
- operze (Opera i Filharmonia Podlaska);
- miejscach tożsamości kulturowej (wycieczka „Szlakiem tatarskim” Supraśl – Bohoniki – Kruszyniany – Kopna Góra).

Plan wyjazdów uwzględni uczniów z klas I-VIII oraz dzieci z oddziału przedszkolnego. Dzięki temu działaniu Szkoła Podstawowa w Obrubnikach zdoła zwiększyć dostęp uczniów do kultury, również tzw. kultury wysokiej, umożliwić kontakt ze sztuką, rozbudzić ciekawość poznawczą, pobudzić wyobraźnię oraz otworzyć uczniów na nowe doświadczenia.

Pierwsze wycieczki miały rozpocząć się już pod koniec października 2020 r. Niestety na skutek sytuacji epidemiologicznej w kraju i ogłoszenie konieczności rozpoczęcia zdalnego nauczania wszelkie działania związane z projektem zostały wstrzymane. Dlatego też społeczność szkolna z ogromną nadzieją i niecierpliwością czeka na powrót do szkół. Wówczas projekt będzie mógł być zrealizowany.

Ewelina Rybicka

Granty dla szkoły

Szkoła Podstawowa w Pogorzałkach od zawsze szła z duchem czasu. Nauczyciele nie bali się zmian i innowacji. Od kilku lat szkoła rozwija u swoich podopiecznych myślenie algorytmiczne. Przyczyniają się do tego liczne zajęcia pozalekcyjne, które są bezpłatnie realizowane w naszej szkole. Dzięki wytężonej pracy zespołu nauczycieli, szkoła pozyskała wiele pomocy do zajęć programowania i robotyki. Kolejny rok jesteśmy w projekcie Centrum Mistrzostwa Informatycznego. W tym roku mamy grant na dwa koła programistyczne. Wiąże się to z kolejną porcją pomocy dydaktycznych dla szkoły. Uczniowie już od klas najmłodszych poznają świat programowania. Dzięki temu mamy laureatów krajowych konkursów programistycznych. Pracujemy na zestawach robotycznych takich marek jak Lego, Photon, Makeblock, oraz dzięki wykorzystaniu drukarki 3D tworzymy własne prototypowe urządzenia robotyczne.

Projekt naukowy naszej szkoły znalazł się w gronie 40 z całego kraju i otrzymał grant Fundacji Szkoła z Klasą. W roku poprzednim uczniowie mieli możliwość rozwijania swoich umiejętności aktorskich z grantu Edukacji Inspiracji, a w tym zagłębią się w tematykę ekologiczną. Grant umożliwi zakup części i budowę elektronicznych mierników stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie miejscowości/gminy. Uczniowie zbudują i zaprogramują ww. urządzenia. Postaramy się też o zbieranie i przekazywanie tych danych do chmury, gdzie będziemy mogli dalej pracować nad ich opracowaniem. A to wszystko, jak na razie, w ramach pracy zdalnej i dobrze rozwiniętej współpracy na platformie MS Teams.

Paweł Wysztygiel

LOWE w Fastach

czyli Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji dla Dorosłych i nie tylko

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Fastach rozpoczęliśmy realizację unijnego projektu „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji nowe oblicze edukacji dla dorosłych”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uchwałą Rady Gminy 23 października 2020 r. pomiędzy Gminą Dobrzyniewo Duże a Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Fastach zostało zawarte porozumienie w sprawie powołania Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Fastach.

Projekt utworzenia na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji jest oparty na wzajemności, zakładając wymianę doświadczeń oraz wykorzystanie zasobów i potencjałów Partnerstwa wspierającego działania LOWE. Projekt jest w całości zgodny z planem określonym w przyjętej Strategii Rozwoju Gminy jako tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi osobistemu, zawodowemu i gospodarczemu oraz wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie atutów sąsiedztwa Białegostoku, lokalizacji infrastrukturalnej, kapitałów społecznego i ludzkiego, wiedzy, innowacji oraz unikalnego środowiska, z jednoczesnym poszanowaniem zasad zróżnicowanego rozwoju. Drugi cel strategiczny Gminy Dobrzyniewo Duże, wyrażony hasłem „Wysoka jakość życia przez aktywność osobistą, integrację środowiskową i relacje ponadlokalne, w warunkach pełnej dostępności usług infrastruk-

tury społecznej i technicznej” odnosi się do sfery społecznej. Sprzyjać temu będzie możliwość wykorzystania dobrych relacji samorządu gminy z lokalnymi przedsiębiorcami w działaniach na rzecz rozwoju społecznego gminy, a także możliwość zaangażowania szerokich kręgów społeczno – gospodarczych w konsekwentną realizację Strategii Rozwoju Gminy.

W Augustowie, Juchnowcu Kościelnym i Supraślu już odbyły się szkolenia kadry koordynującej i obsługującej realizację projektu. Tworzą ją: Joanna Gołębowska – dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Fastach, Ewa Sochańska – wicedyrektor ZSP W Fastach, Karolina Szymańska-Skowronek – radna Gminy Dobrzyniewo Duże, Marta Zolnik – sekretarz szkoły, Karolina Roszkowska – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, Sylwia Jeleniewska – księgowa w Urzędzie Gminy Dobrzyniewo Duże.

W chwili obecnej jesteśmy na etapie tworzenia oferty szkoleń dla dorosłych mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże, którą opieramy na wynikach badania ankietowego w ramach diagnozy wstępnej przeprowadzonej przez podmiot zewnętrzny oraz spotkań fokusowych z przedstawicielami instytucji z terenu gminy w celu wskazania potrzeb mieszkańców. Szkolenia są przewidziane dla 200 osób i będą bezpłatne. Rekrutacja rozpocznie się w styczniu, szczegółowe informacje zostaną umieszczone na stronie internetowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Fastach w zakładce LOWE.

W grudniu rozpoczynamy kampanię promocyjną projektu w mediach i insty-

tujących na terenie gminy Dobrzyniewo Duże.

Szkoła w Fastach przystąpiła do współpracy z firmą Lowcy wyrazów promującą czytanie sylabowe przez najmłodsze dzieci. W ramach współpracy dzieci 4- i 5- i 6-letnie z naszego przedszkola rozpoczęły naukę czytania sylabowego poprzez zabawę i śpiewanie sylab. Wszystko w atrakcyjnej formie z użyciem wielkiej maty z sylabami i wielkimi klockami wydającymi dźwięki. Do tego dołączony jest e-book z gotowymi scenariuszami dla nauczycieli, jak prowadzić atrakcyjne zajęcia przygotowujące dzieci do szybszego czytania oraz piosenkami, które zostały skomponowane przez muzyków z Opery i Filharmonii Podlaskiej i nagrane specjalnie dla dzieci. Dodatkowym atutem współpracy jest testowanie przez nasze dzieci wszystkich nowych gier dydaktycznych, które będą wkrótce w sprzedaży. Grupa 5- i 6- latków przedszkolnych jest w trakcie testowania nowej gry dydaktycznej o nazwie Indianin. Wszystko w niej jest wykonane z materiałów nadających się do dezynfekcji, kolorowe i w mega dużych rozmiarach. W ramach współpracy zostały zakupione dwa zestawy do czytania sylabowego dla grupy przedszkolnej 4/5 latków i 5/6 latków.

Na uczniów klas I – III po powrocie z nauczania zdalnego czekają krzyżówki i rebusy w atrakcyjnej formie.

Dodatkowo postępują prace na zewnątrz i wewnątrz budynku hali sportowej w ramach projektu z Ministerstwa Sportu.

Serdecznie dziękujemy Wojciechowi Cybulskiemu wójtowi Gminy Dobrzyniewo Duże za przekazanie ZSP w Fastach 15 laptopów do nauczania zdalnego.

Dyrekcja ZSP w Fastach
Joanna Gołębiewska
Ewa Sochańska

Dostaliśmy tablety

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrzyniewie Dużym znalazł się wśród placówek, do których Państwowy Instytut Badawczy NASK – operator Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) – przekazał 25 tabletów wraz z usługą dostępu do internetu.

„Szkolne Pakiety Multimedialne OSE” stanowią formę wsparcia dla szkół, realizowaną przez Ministra Cyfryzacji, w uzgodnieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej. NASK PIB, został na mocy Ustawy o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej uprawniony do nieodpłatnego wyposażenia szkół w sprzęt komputerowy i inne urządzenia multimedialne, a także do zapewnienia szkołom usługi bezprzewodowego dostępu do internetu wraz z urządzeniami umożliwiającymi korzystanie z tych usług oraz oprogramowaniem.

NASK PIB, realizując ustawowe uprawnienia i misję wsparcia szkół w rozwoju edukacji cyfrowej, przekazał „Szkolny Pakiet Multimedialny OSE”, składający się z 25 zestawów, których elementami są: tablet wraz z usługą mobilnego dostępu do internetu (usługa LTE), klawiatura bezprzewodowa (Bluetooth) z etui, rysik oraz logotyp.

Sprzęt został udostępniony uczniom, którzy zgłaszali takie potrzeby.

Ewa Rzemieniecka
 dyrektor szkoły

Laptopy do nauki zdalnej

Gmina Dobrzyniewo Duże wyposaża swoje szkoły w laptopy do nauczania zdalnego, które wprowadzono ponownie od 26.10.2020 r. Nauka na odległość jest jednym ze sposobów zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Dzięki udziałowi w programie „Zdalna szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej” uzyskano dotację w kwocie 74 260 zł przeznaczoną na zakup 73 laptopów. Natomiast z projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” zakupiono 36 laptopów i tyle samo półrocznych bezpłatnych dostępuw do internetu.

Zakupione laptopy w ilości 109 szt. przekazano do ZSP w Dobrzyniewie Dużym, Nowym Aleksandrowie i Fastach oraz do SP w Pogorzałkach i Obrubnikach. Szkoły przekazały laptopy nauczycielom i uczniom – w tym z rodzin wielodzietnych (3+). Po zakończeniu nauki zdalnej, zakupiony sprzęt wróci do szkół i tam będzie służył do prowadzenia zajęć.

Działania były finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Agnieszka Rutkowska

Zostań w domu z kulturą

Wystawy, warsztaty plastyczne i rękodzielnicze, zajęcia językowe i muzyczne – zwykle z takich form aktywności można skorzystać w naszym centrum kultury. A co zrobić w czasie pandemii, gdy ulubiona placówka kultury jest zamknięta?

Wówczas najlepiej skorzystać z oferty zajęć wirtualnych. Gminne Centrum Kultury w Dobrzyniewie Dużym pracuje zdalnie nieprzerwanie ucząc, animując i bawiąc mieszkańców w każdym wieku.

Jeszcze kilka miesięcy temu ośro-

RÓŻNE OBLICZA BATIKU

wystawa online

Letnie obrazki z Podlasia

wystawa dr Artur Gawel

ki kultury tętniły, życiem doceniając i promując kontakt z kulturą i odbiorcą na żywo. Obecne czasy nie pozostawiają nam jednak wyboru – kultura musiała zaistnieć w sieci. Postrzegamy to jako nie nowe wyzwanie, a raczej nowe możliwości. Aby zmierzyć się z dzisiejszą rzeczywistością pracownicy GCK musieli zdobyć kilka nowych umiejętności, z większą elastycznością budować ofertę, reagować na zachodzące zmiany czy pozyskiwać nowe narzędzia pracy. Okazało się, że nawet starsza część załogi potrafi wiele działań

przenieść do przestrzeni Internetu. Chęci do działania nikomu nie brakuje. Podobnie jak pomysłów.

Nauka języka obcego odbywa się wyłącznie online i jest to dobry przykład elastyczności w podejściu do edukacji. W kulturalnej ofercie GCK pojawiły się ponadto cykliczne ćwiczenia na zdrowy kręgosłup, warsztaty ceramiczne oraz nasz sztandarowy produkt – warsztaty bożonarodzeniowe. Mieszkańców gminy zapraszaliśmy także na wirtualny spacer po wystawach „Różne oblicza batików”, „Pastisz” czy „Letnie obrazki z Podlasia”.

Warto jednak zaznaczyć, że nawet najlepszy komputer czy smartfon nie zastąpią bezpośredniego kontaktu ze znanym i cenionym instruktorem. Dzięki współczesnej technologii możemy jednak kontynuować i rozwijać nawiązane wcześniej relacje z mieszkańcami.

A tymczasem lista projektów dedykowanych Mieszkańcom Gminy Dobrzyniewo Duże wydłuża i zmienia się każdego dnia, dlatego zachęcamy do odwiedzania strony GCK www.gckdobrzyniewo.pl oraz naszego Facebooka.

Joanna Sobieska
Dyrektor GCK

Kultura pierwszego kontaktu w 2020 roku

Chociaż mamy za sobą wiele komplikacji wywołanych pandemią, to mijający rok z pewnością możemy zaliczyć do udanych. Cieszy przede wszystkim fakt, iż nasze pomysły zyskały aprobatę osób oceniających ministerialne wnioski. Dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mieliśmy możliwość realizacji zadania pod nazwą „Czas na działanie jest TERAZ!”. Znaczące środki finansowe w kwocie 35 000 zł umożliwiły

realizację różnych działań edukacyjnych, warsztatów, wyjazdów tematycznych czy wystaw. Swoje twórcze pasje uczestnicy projektu mogli realizować w dziewięciu lokalizacjach na terenie gminy co sprawiło, że kultura i edukacja kulturalna były dostępne dla każdego na wyciągnięcie ręki. Byliśmy pozytywnie zaskoczeni, gdy okazało się, że pomimo wielu ograniczeń mieszkańcy gminy aktywnie włączyli się w działania. Co warto podkreślić, pokażą

grupę odbiorców stanowili nowo osiedleni mieszkańcy gminy, którym chcieliśmy stworzyć dogodne warunki do budowania swojej historii i korzeni w nowej małej ojczyźnie. Zdecydowana większość warsztatów dedykowana była całym rodzinom, przez co mogliśmy promować pokoleniowe spędzanie czasu wolnego w sposób twórczy i ciekawy.

„Od Kupalnocki do wesela” to pierwszy w historii GCK projekt filmowy, który miał szansę zaistnieć dzięki wsparciu finansowemu Narodowego Centrum Kultury. Na realizację produkcji filmowej i powiązanych z nią tematycznie inicjatyw kulturalnych GCK otrzymało wsparcie w kwocie 46 000 zł. To przedsięwzięcie to wspaniała przygoda nie tylko dla członków obsady filmowej, ale i dla samych realizatorów. Jak w kalejdoskopie przypominają się wszystkie szczegóły planów zdjęciowych i emocje, jakie towarzyszyły ich realizacji. Na długie lata zapadną w pamięć zabawne ujęcia uchwycone przez naszych fotografów i kamerzystów – czyli jak to było, zanim się pojawiło w sieci.

W bieżącym roku GCK miało również szczęście do znakomitych partnerów, z którymi realizowało liczne projekty. Z perspektywy całego roku należy podkreślić wsparcie ze strony Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej, które zaprosiło nas do współpracy przy przedsięwzięciu muzycznym „W moim sercu wolność gra”. Dzięki inicjatywie Muzeum ZF „Narwianie” znalazł się w zacnym gronie czterech zespołów ludowych, które zostały zaproszone do udziału w cyklu koncertów z historią w tle. Nie należy również zapominać o ogromnym wsparciu, jakiego udzieliło kierownictwo i pracownicy Muzeum na etapie realizacji projektu „Od Kupalnocki do wesela”.

Warto w tym momencie wspomnieć

i podziękować wszystkim pracownikom i współpracownikom GCK oraz członkom ZF „Narwianie” za zaangażowanie w pisanie projektów, ale przede wszystkim za ich świetnie przygotowanie i realizację. Najistotniejszy jednak jest Państwa udział w proponowanych przez nas działaniach kulturalnych. Dziękujemy za aktywność, życzliwość i obecność – tę w przestrzeni domu kultury, i tę wirtualną.

W Nowy Rok wchodzimy z optymizmem i przekonaniem, że w najbliższych miesiącach uda się odwrócić proporcje i spotykać z Mieszkańcami gminy bardziej stacjonarnie, a mniej za pośrednictwem ekranu monitora. Z utęsknieniem czekamy na ten moment i możemy zapewnić, że czeka na Państwa ciekawa i bogata oferta. W nadchodzącym roku GCK dzięki wsparciu ze środków PROW będzie realizowało projekt pn. „Poczuj ekoklimat w Dobrzyniewie” – kompleksowy program różnorodnych działań stanowiących pretekst do międzypokoleniowego spojrzenia na wartości przyrodnicze, kulturowe i historyczne. Przy Państwa aktywnym współudziale przeprowadzimy wiele akcji proekologicznych poruszających temat wpływu naszego zachowania na otaczającą przyrodę. Dzięki współpracy z Fundacją Zrównoważonego Rozwoju w ramach projektu „Sieć na kulturę w podregionie białostockim” GCK wzbogaci się także w sprzęt komputerowy, który umożliwi prowadzenie ciekawych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Za nami pracowity, aczkolwiek satysfakcjonujący czas – w trudnych warunkach, z wieloma przeszkodami po drodze. A przed nami dużo nauki i inny horyzont, nowe wyzwania i kolejne ekscytujące realizacje, które tworzymy dla Państwa. Serdecznie zapraszamy!

Joanna Sobieska
Dyrektor GCK

Historia przedogródków

Przyjęło się twierdzić, że ogródki ozdobne pojawiły się na polskiej wsi na przełomie XVII i XVIII stulecia. Warto w tym miejscu podkreślić, że osiemnastowieczny ogródek ozdobny nie tracił swej funkcji użytkowej. Było to pomieszanie różnego rodzaju roślinności ozdobnej, warzyw i ziół. Natomiast rolę czysto estetyczną pełnił przedogródek, nazywany też ogródkiem przyokiennym. Był to zazwyczaj dość wąski pas ziemi pomiędzy domem a drogą. Wydawałoby się, że w zasadzie rzecz mało istotna, a jednak pieczołowicie zadbana i pielęgnowana (co zabierało niemało czasu). Dlaczego? Zwykło się sądzić, iż ogródek ten jest wizytówką pańien zamieszkujących dane gospodarstwo. Na podstawie jego wyglądu można było wnioskować, czy są one pracowite i zaradne. Ogródek przyokienny to zestawienie popularnej, wręcz pospolitej, roślinności ozdobnej, która na przełomie wieków „wędrowała” z pól i lasów wprost pod domostwa wiejskie. W taki sposób pojawiły się w nim: wrotycz, szaflwia polna, kocanki i goździki. Oczywiście im bardziej kolorowe i pachnące były to kwiaty, tym lepiej. Przedogródek, choć niewielki, to niewątpliwie bardzo urokliwy, zadbany, komponujący się z otoczeniem, dobrze świadczył o całym gospodarstwie.

Ogrody na wsi przez bardzo długi czas miały wyłącznie funkcję użytkową z pominięciem walorów estetycznych, co nie znaczy, że nie były ładne. Spotykano w nich wiele roślin kwitnących (choćby szaflwie – „u kogo szaflwia w ogrodzie, tego śmierć nie ubodzie”), lecz sadzono je

wyłącznie ze względów prozdrowotnych. To, że ogródek na wsi może być ozdobą domostwa, okazało się przede wszystkim wtedy, gdy w kwiatach zaczęły „tonać” dworki zamożnego ziemiaństwa. Pojawiły się obficie kwitnące klomby i bujne krzewy ozdobne. Wszystko to potęgowało wrażenie obfitości i wzbudzało zazdrość, a że przyjęło się (do dnia dzisiejszego), iż „kradziona” sadzonka najlepiej rośnie, to pojawiały się od czasu do czasu takie „kolorowe kwiatki” w zagrodach wieśniaczych. Wiele roślin niemalże wprost spod magnackich rezydencji trafiało pod wiejskie chaty.

Czy tradycyjne ogródki i przedogródki w dzisiejszych czasach mają jeszcze jakiegokolwiek szanse przetrwania? Większość z nas chce otaczać się przestrzenią łatwą w pielęgnacji i modną. Dominują proste formy zarówno architektoniczne, jak i roślinne. Stare byliny i rośliny jednoroczne wypierane są przez rachityczne iglaki i gładko wygolone trawniki. W ogrodach pojawiają się instalacje z kamienia i drewna, niekiedy „najwyższych artystycznych lotów”. Ewoluuje tradycyjny charakter dawnych założeń ogrodowych. Zmiany to nic złego, bo każdy ma prawo do poszukiwań swojego stylu i tego, co mu najbardziej odpowiada. Ale fakt, że zupełnie zatraca się pierwotne formy, tracąc przy tym całkowicie tożsamość miejsc, w których żyjemy, to już nic dobrego. Dzisiaj zarówno ogródki, jak i przedogródki w swojej tradycyjnej formie są wielką rzadkością. Ale czy musi tak być? Zostawmy babcine ogródki w spokoju.

ju, pozwólmy im po prostu „być”. Niech rozrastające byliny panoszą się wszędzie. Niech ptaki mają schronienie w krzewie bzu, a owady pożytek z nektaru i pyłku kwitnących w nim kwiatów. Ogród, który „nie składa się z kostki brukowej” – żyje. Niezabetonowane ścieżki, grządki, rośliny, kwietna łąka zamiast krótko ostrzyżonego trawnika – wszystko to pochłania i magazynuje wodę, tak potrzebną w coraz dłuższych okresach suszy. Mikroklimat takiego miejsca, nawet małego, jest przyjemny i przyjazny człowiekowi. Drzewa i krzewy produkują tlen. Może nie zaszkodziłoby, żeby w rzadko odwiedzanym zakamarku ogrodu pojawiła się gromadka patyków i liści, w której zamieszkają jeże – zwierzęta ograniczające ilość ślimaków i gryzoni. Stare dziuplaste drzewo to dom dla sikorek, które od wiosny ograniczają inwazje owadów na nasze grządki. To

naturalny sposób ochrony upraw i domu. Budka dla ptaków też wiele nie kosztuje, można wykonać ją samodzielnie ze starych kawałków drewna, wpisując się tym samym w popularny nurt recyklingu. Ptaki podziękują nam śpiewem, a i komarów pewnie będzie mniej.

Może pozwólmy sobie na luksus bycia kimś dobrym, kimś, kto pomaga. Pomaga, nawet nie robiąc nic wielkiego. Zostawmy ogródek babci w spokoju. Niech „trwa”. On daje schronienie, cieszy oko sielankowym widokiem i przypomina o ludziach, którzy kiedyś na tej ziemi żyli i pracowali.

Agnieszka Kiersnowska

Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka
w Ciechanowcu

Fragment publikacji

„Ogród w malwy malowany” zrealizowanej
w ramach zadania „Czas na działanie jest TERAZ!”

Wywiad z Anią Rakieć ogród w Gniewie

Ogród w malwy
malowany

rozmawia | Wanda Dzienis

Nowy dom, piękny duży ogród. Skąd Aniu taki ogród?

Zainspirowałam się filmem „Dzika jak ogród”. To piękny film fabularny o dziewczynie, która wymyśliła dzikie ogrody. Obejrzałam go i doszłam do wniosku, dlaczego ja nie mogę czegoś takiego zrobić. Zbierałam długo inspiracje. Przedsięwzięcie okazało się bardzo trudne, ponieważ nasza ziemia jest słaba, w większości 6 i 6 z, czyli taka nie do uprawy, a w zasadzie przeznaczona pod zalesienie. Kiedy się tu wprowadzaliśmy, to rzeczywiście nasza cała działka porośnięta była

samosiejkami sosny. Część zostawiliśmy, żeby mieć pamiątkę, pozostałe niestety przeszkadzały nam w inwestycjach, więc zostały usunięte. Zaczęliśmy od tego, że trzeba było wykorytować tą szóstą klasę ziemi i ją po prostu wymienić.

Co zainspirowało Ciebie do tego, żeby posadzić typowe rośliny takie, jakie były w starych ogródkach?

Mnie się bardzo podobają takie stare, babcine ogrody, stare gatunki roślin, kwiatów. Pamiętam ogród mojej babci i gdzieś tam ruszyła we mnie chęć, aby połączyć współczesne rośliny, które nie były wcze-

Fot. Okrawiusz Stępieli

śniej stosowane. U mnie są to trawy i stare odmiany kwiatów takie jak malwy, pysznogłówki, trochę floksów.

Powiedziałas mi, Aniu, ogród babci. A opowiesz mi jak zapamiętałaś ogród babci?

Malwy, przy płocie u babci rosły malwy.

U Ciebie przy płocie nie ma malw, ale są w ogrodzie. Zwyczajem wszystkich nowych ogrodów jest to, że sąsiedzi odgradzają się żywopłotem, a u Ciebie rolę żywopłotu pełnią sosny, świerki.

Samosiejki sosny i świerki były na tej działce. Część wykarczowaliśmy, bo przeszkadzały w budowie, a reszta to są nasadzenia, derenie, głogi, jarzębiny. Kierowaliśmy się tym, żeby ptaki też miały korzyści, żeby chociaż troszeczkę im zrekompensować to, że tyle terenu zabraliśmy.

Zgadza się, u Ciebie nie tylko ptaki, bo jak byliśmy w lecie, to było pełno pszczoł, motyli. Ogród żył.

One przylatują do tych gatunków, które posadziliśmy z myślą o nich. Są to szalwie, mięta, melisa. Pewnie to ich tak przyciąga.

Skąd pozyskujesz nasiona, sadzonki?

My się wymieniamy z sąsiadkami, znajomymi. Otrzymałam np. złotokapy, część irysów w zamian za rośliny z mojego ogrodu. I to jest takie fajne. Ale mam jeszcze tak, że czasem, bo jestem geodetką z zawodu, jak jadę w teren i widzę coś ciekawego, mam ze sobą szpadełek, doniczkę, przywożę rośliny do swojego ogrodu.

Powiedz mi Aniu, jaki masz sekret pielęgnacji swoich kwiatów. Co zrobić, żeby tak pięknie kwitły jak u Ciebie?

Nie mam żadnego sekretu. Ja uwielbiam kwiaty, uwielbiam być wśród nich. Jak wracam z pracy i chcę się trochę zrelaksować, to po prostu idę sobie do ogrodu i dla mnie to jest życie.

Fot. Okrawiusz Stępieli

Wywiad z Halinką Matysiewicz ogród w Pogorzałkach

Ogród w malwy malowany

rozmawia | Wanda Dzienis

Fot. Oktawiusz Stępień

Spotykamy się w przedogródki Pani Halinki Matysiewicz w Pogorzałkach. Zaciekało nas to, że przejeżdżając przez wieś, znajdujemy typowy przedgródek taki, jakie kiedyś były.

Ogródek przy naszym domu był zawsze, ponieważ babcia i mama bardzo lubiły kwiaty. Pielęgnację swojego ogródka zaczynam bardzo wcześnie, od pierwszych wiosennych kwiatów: tulipanów, krokusów.

Nas zafascynowały malwy, które rosły w twoim ogródku. Jaki jest sekret uprawy, że są tak piękne?

Przy malwach to mam bardzo duże doświadczenie, bo hoduję je już od lat, a wcześniej moja mama hodowała. To są typowo wiejskie kwiaty i muszę dotrzymać tradycji, dlatego będę hodować je da-

lej. Same się rozsiewają nawet na trawniku. Później – jesienią sadzonki przenoszę na miejsca stałe i nie mam z nimi kłopotu.

Czy jakoś je dokarmiasz?

Stosuję ekologiczne nawozy, najczęściej to podlewam pokrzywą.

Powiedz mi, jakie kwiaty przeważają w Twoim ogrodzie?

W moim ogrodzie przeważają kwiaty jednoroczne. Dużo sadzę cynii, aksamitek, mieczyków, nagietek, astrów. Mam też tytoń ozdobny, kosmos kolorowy.

A rośliny, które u Ciebie rosną, skąd je pozyskujesz?

Z ogrodu babci i mamy. Zostały mi po nich bardzo stare odmiany roślin, dostają też od znajomych, wymieniamy się z sąsiadami sadzonkami.

Skąd bierzesz sadzonki roślin jednorocznych?

Jednoroczne kwiaty to sama hoduję, wysiewam w skrzynkach na wiosnę, później dopiero pikuję do ogródka, albo wysiewam na ogrodzie, skąd przenoszę je do ogródka.

A czy między sąsiadkami (bo po przeciwnej stronie ulicy też mamy przedogródek) jest jakaś rywalizacja?

No myślę, że trochę jest, ale też wymieniamy się roślinami, wzajemnie sobie pomagamy, radzimy się.

Jakie najbardziej lubisz rośliny w swoim ogródku?

Lubię wszystkie kwiaty, ale najbardziej takie, które długo kwitną – floksy te wiosenne, niskie i te wysokie, późniejsze, hortensje, bo kwitną aż do mrozów. A z jednorocznych to cynie i astry.

Fot. Oktawiusz Stępień

Prapremiera... i co dalej?

Mamy za sobą prapremierę – nasyciliśmy ciekawość i powspominaliśmy. Nie było nam dane nacieszyć się filmem, gdyż pojawił się tylko na kilka godzin, ale równocześnie oglądało go ponad 150 osób – świetna frekwencja jak na kamealny, domowy pokaz. „Od Kupałnocki do wesela” wyświetlono ponad 2000 razy, a nowinę o premierze na kanale YouTube ogłosiliśmy w ostatniej chwili. A dlaczego? Nie udało nam się dopracować wszystkich elementów filmu ze względu na pandemiczne – choć zwarta gminna ekipa plus goście zawsze byli gotowi do pracy, nawet w niesprzyjających okolicznościach. Ale czasu nie oszukamy, a produkcja filmowa wymaga czasu i czekania – czego doświadczył każdy bywalec planu filmowego. Dlatego film wrócił w troskliwe objęcia Marka Włodzimirowa, zajmującego się postprodukcją, który uzupełnił ścieżkę muzyczną, poprawił udźwiękowanie i dodał szczyptę efektów.

Prócz filmu powstały materiały dydaktyczne, by przyszłe pokolenia w Naszej gminie mogły poznać folklor w oparciu o etnomusical. Postaramy się, by każdy bywalec szkoły – zdalnej czy stacjonarnej, nasycił oczy i uszy Naszym wspólnym dziełem. Mamy wspaniały prezent dla potomnych. A jeśli o prezenty chodzi, wraz z pierwszą gwiazdką na ekranach szanownej Publiczności w gminie, kraju i na świecie zagości etnomusical „Od Kupałnocki do wesela”! Wreszcie prawdziwa konkurencja dla Kevina – i pozostanie z nami przez całe święta bożonarodzeniowe!

Oktawiusz Stępień

Narwianie na fali sukcesów

Fot. Oktawiusz Stepien

Zespół Folklorystyczny „Narwianie” działający przy Gminnym Centrum Kultury w Dobrzyniewie Dużym został laureatem tegorocznej nagrody Marszałka Województwa Podlaskiego za sezon artystyczny 2019/2020. Zarząd Województwa Podlaskiego oraz kapituła konkursu doceniła rozwój i osiągnięcia zespołu w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Mimo panującej sytuacji epidemiologicznej, artyści podolali wszystkim wyzwaniom, dzięki czemu z dumą możemy podziwiać owoce ich ciężkiej pracy. Warto wspomnieć o licznych koncertach z cyklu „W moim sercu wolność gra” realizowa-

nych w partnerstwie z Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej w ramach programu „Niepodległa”, podczas których Narwianie prezentowali repertuar patriotyczny. Koncertujący po województwie podlaskim zespół zyskiwał sympatię publiczności oraz wiele pozytywnych recenzji. Głośnym echem odbiło się ponadto wydanie płyty „Na ławeczce”, do której „Narwianie” zostali zaproszeni przez Urząd Marszałkowski, by ramię w ramię z innymi zespołami folklorystycznymi stworzyć cenne dla przyszłych pokoleń wydawnictwo. I najważniejsze – czynny udział w Etnomusicalu „Od Kupalnocki do wesela”. To w tym przedsięwzięciu artyści pokazali swój profesjonalizm i zaangażowanie. Oprócz śpiewanych scen zbiorowych, wielu członków dostało się do obsady aktorskiej, dzięki czemu pięknie podkreślili swój udział w filmie, tym bardziej, iż w tym roku obchodzą jubileusz 65-lecia pracy artystycznej. Członkom zespołu i kierownikowi muzycznemu składamy serdeczne gratulacje i życzymy dalszych sukcesów!

Kamil Wróblewski

Fot. Bartosz Kozłowski

Najmłodszych zapraszamy na judo

Uczniowski Klub Sportowy „OKA-MI” z Dobrzyniewa Dużego ogłasza nabór na zajęcia z mnóstwem atrakcyjnych zabaw na macie. Zachęcamy do zapisów przede wszystkim najmłodsze dzieci, w wieku od 5 lat. Każdego, kto jest chętny, by poznać tę wartościową sztukę walki jaką jest judo, namawiamy do skorzystania z naszej oferty. Trener Wojtek zapewnia miłą atmosferę i możliwość rozładowania swej energii.

Informujemy ponadto, że systematycznie staramy się podnieść jakość naszych działań. Po raz kolejny wzięliśmy udział w ogólnopolskim programie „KLUB 2020”. Otrzymaliśmy dotację na zakup dodatkowego sprzętu.

Długotrwała pandemia i związane z nią ograniczenia, uniemożliwiają póki co podopiecznym klubu wzięcie udziału w zawodach, które były nieodłącznym

elementem naszych treningów. Oprócz tradycyjnych zajęć, na których doskonalimy techniki judo, organizujemy inne ich formy, m.in. rajdy rowerowe. Podopieczni pokonują coraz dłuższe dystanse, rozwijając w ten sposób swoją kondycję i wytrzymałość.

Z nami zawsze jest wesoło! Znajdźcie nas Państwo w mediach społecznościowych. Zapraszamy, dołączcie do nas.

Zarząd Klubu

Jak radzi sobie Korona?

Drugie półrocze w naszym klubie to przede wszystkim rywalizacja ligowa w rozgrywkach Podlaskiego Związku Piłki Nożnej na terenie naszego województwa. Łącznie rozegraliśmy 34 mecze mistrzowskie, w tym 14 na Stadionie Gminnym w Dobrzyniewie Dużym przy ulicy Elckiej 34.

Seniorzy po awansie w poprzednim sezonie występują w KEEZA klasie okręgowej i po rundzie jesiennej zajmują 15. miejsce w tabeli. Młodzicy w swojej grupie uplasowali się na 2. miejscu, zostawiając za plecami takie uznane podlaskie marki jak Grajewo, Suwałki, Łomża. Orlik ukończył zmagania na 4. pozycji, a drużyna z rocznika 2012/13 bezapelacyjnie wygrała swoją grupę i uzyskała awans do grupy mistrzowskiej w swojej kategorii wiekowej. Cały czas drużyny ciężko trenują, rozgrywają mecze i turnieje towarzyskie, a po przerwie świąteczno-noworocznej rozpoczną przygotowania do rundy wiosennej sezonu 2020/2021. Od września swoją działalność rozpoczęła najmłodsza grupa zawodników z rocznika 2013 i młodsi. Cały czas zapraszamy

wszystkich chętnych na treningi piłki nożnej w naszym klubie. Kontakt na naszej stronie klubowej na portalu FB LZS Korona Dobrzyniewo Duże lub poprzez email koronadobrzyniewo@wp.pl. Zajęcia w naszym klubie są dofinansowane przez Gminę Dobrzyniewo Duże.

Z tego miejsca chciałbym podziękować władzom Gminy Dobrzyniewo Duże za wspieranie naszego klubu, a także za rozwijanie infrastruktury sportowej na terenie naszej gminy, dzięki czemu treningi i mecze mogą się odbywać w bardzo dobrych warunkach. Dziękujemy.

Marek Jamiołkowski

Przewodniczący Zarządu GZ LZS w Dobrzyniewie Dużym

Drużyna młodzika na sparingu z Promieniem Mońki

Jeździectwo to nie tylko sport

Końcówka sezonu 2020 w CSJ Chra-
bołach i Podlaskiej Fundacji Jeździeckiej
była bardzo intensywna i obfitująca w sa-
tyzfikujące wyniki.

Jesień to w jeździectwie podsumo-
wanie całorocznej pracy, w tym roku
z powodu pandemii kalendarz imprez jeź-
dzieckich uległ zmianie. W konsekwen-
cji wrzesień i październik były bardzo
intensywne pod względem startów w za-
wodach. Nasi zawodnicy, oprócz udziału
w zawodach regionalnych, uczestniczyli
w Mistrzostwach Województwa w ujeżd-
żeniu i skokach przez przeszkody, a także
w finałach Ligi Podlasia.

W Mistrzostwach Województwa
w Ujeżdżeniu zorganizowanych przez KS
Victoria w Supraślu, prawie wszystkim
naszym zawodnikom udało się wywalczyć
podium. Niektórzy bronili tytułów, inni
wrócili do startów po przerwie, a jeszcze

innym był to rok debiutów uwieńczony
sukcesami. W czołówce w ujeżdżeniu
uplasowali się: Aleksandra Zarecka – zo-
stała mistrzem w klasie CC, Zuzanna Tada-
j – mistrzem w klasie C, Wiktoria Żwirko
– I wicemistrzem w C, Aleksandra Za-
recka – I wicemistrzem w N, Aleksandra
Kuczyńska – II wicemistrzem w N, Hania
Pietluszenko – II wicemistrzem w L.

W Mistrzostwach Województwa
w skokach przez przeszkody rozgrywa-
nych w KJ Ostoja I wicemistrzem w kla-
sach P i N została reprezentantka naszego
klubu Karolina Janczewska.

W finałach ligi nasi zawodnicy wy-
pracowali następujące miejsca: w P kla-
sie wicemistrzem została Wiktoria Żwir-
ko (pierwszy rok startów), w N klasie
mistrzem Aleksandra Zarecka (najbar-
dziej utytułowana nasza zawodniczka),
I wicemistrzem Aleksandra Kuczyńska
(pierwszy sezon po paru latach przerwy
od startów), II wicemistrzem Zuzanna Ta-

daj (zawodniczka BPK trenująca w naszej stajni), w C klasie mistrzem została Zuzanna Tadaaj.

W finałach ligi w skokach II wicemistrzem została Zuzanna Tadaaj.

Jeździectwo to nie tylko sport, ale przede wszystkim rekreacja mniej lub bardziej ambitna. W trosce o popularyzację sportu jeździeckiego i ułatwienia dostępu do jeździectwa, Zarząd Klubu Jeździeckiego „Chraboły” skorzystał z dofinansowania z Ministerstwa Sportu, a także z funduszy Gminy Dobrzyniewo Duże, dzięki czemu otrzymał wsparcie finansowe na realizację Programu „Klub” 2020 oraz na działanie dotyczące popularyzacji sportu wśród dzieci i młodzieży.

CSJ „Chraboły” w połowie listopada zakończyło realizację projektu pod tytułem „Szkolenie jeździeckie dzieci i młodzieży w zakresie skoków przez przeszkodę”, w którym uczestniczyło 12 osób. Uczestnikami były dzieci i młodzież z Klubu Jeździeckiego „Chraboły”. W trakcie realizacji tego zadania uczestnicy nabywali umiejętności związanych z gimnastyką skokową, prowadzeniem koni na przeszkodę oraz w parkurach.

Od listopada realizujemy zadanie pt. „Kształtowanie sprawności psychofizycznej dzieci i młodzieży przy zastosowaniu jazdy konnej”. Uczestnikami drugiego projektu jest dziewięcioro dzieci głównie z Gminy Dobrzyniewo Duże. Zajęcia są nieodpłatne.

Ten sezon pokazał, że jeździectwo w naszej gminie cieszy się coraz większym zainteresowaniem, przybywa do nas dzieci i młodzieży. Zachęcamy do korzystania z tej aktywnej formy spędzania wolnego czasu. Zapisów dokonujemy pod numerem tel. 606 879 441 i na www.podlaskafundacjajezdziecka.pl.

Agnieszka Szafran

Komu pomoże Hipokamp?

Fundacja Hipokamp powstała w marcu 2020 r. Jej przewodnim celem jest terapia wodna osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja w wodzie pozwala w wielu przypadkach na skrócenie czasu rehabilitacji, a co za tym idzie, szybszym powrocie do sprawności. Dzięki właściwie dobranym zabiegom z zakresu hydroterapii pacjenci szybciej odzyskują sprawność po przebytej kontuzji, a właściwości przeciwbólowe zabiegów sprawiają, że dolegliwości związane ze zmianami zwyrodnieniowymi są mniej uciążliwe.

Niepełnosprawni, którzy w swoim środowisku uzależnieni są często od osób trzecich, bądź od pomocy ortopedycznych, dzięki właściwościom wody stają się bardziej niezależni. W wodzie mogą często postawić swój „pierwszy krok”, co niemożliwe jest często na powierzchni, z powodu zbyt słabych grup mięśniowych, bądź zaburzeń równowagi. Opór wody zmniejsza ruchomość pozwalając na zwiększenie reakcji ruchowych dla reakcji równoważnych (podczas upadku).

Właściwości wody wpływają na pacjenta pozytywnie nie tylko ruchowo, ale również psychicznie, ponieważ jest on w stanie poruszać się bardziej niezależnie.

Wskazaniami do rehabilitacji w wodzie są: mózgowie porażenie dziecięce, udar mózgu, uraz czaszkowo-mózgowy, stwardnienie rozsiane, choroba Parkinsona, wady postawy, bóle kręgosłupa, uszkodzenia i przerwanie rdzenia kręgowego, ADHD, autyzm, choroba Rotha, choroby reumatologiczne, uszkodzenia ortopedyczne, endoplastyka stawów, zwyrodnienia stawów, złamania.

W swojej pracy bazujemy na Koncepcji Halliwick, terapii WATSU oraz metodzie BRRM opartej na koncepcji PNF.

Jacek Gregorczyk

Eko zagroda Fundacji Fasty

Jesteśmy młodą fundacją, która funkcjonuje od lutego 2018 roku i ma swoją siedzibę w Fastach.

Nasza główna działalność statutowa to udzielanie pomocy w zakresie usług prawnych, zarówno osobom prywatnym jak i przedsiębiorcom – wszystkim, którzy tego potrzebują i najzwyczajniej nie stać ich na zatrudnienie profesjonalnego pełnomocnika.

Fundacja w ramach swojej działalności statutowej prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży internetowej naturalnej i zdrowej żywności pochodzącej z naszego regionu, mamy też dostawców z naszej gminy.

Działamy jako przedsiębiorstwo społeczne, jesteśmy wpisani na listę przedsiębiorstw społecznych (czyli przedsiębiorstw zatrudniających osoby będące w trudnej sytuacji życiowej). Nasz sklep internetowy www.ekozagoda.com.pl działa od 2019 roku, posiadamy również konta sprzedażowe na różnych portalach i z powodzeniem pomagamy w dystrybucji niszowych produktów z Podlasia naszym lokalnym wytwórcom.

W kwestii pomocy prawnej oraz współpracy z fundacją prosimy o kontakt e-mail: fundacjafasty@gmail.com lub tel. 796 194 659.

Zespół Eko Zagroda

Kobieca Twarz Polski pochodzi z Pogorzałek

Pani Wioletta Oświecińska z Pogorzałek została Kobiecą Twarzą Polski 2020!

Najsłynniejsza Matka Polka wychowała siódmkę dzieci. To jej pociechy zgłosiły mamę do plebiscytu „Kobieca Twarz Polski 2020” w kategorii „Matka”. Pani Wiola zdobyła wygraną najpierw na etapie regionalnym, a potem – ogólnopolskim.

Jak ona to robi, że na co dzień emanuje pozytywną energią i ciepłem, a przy tym tak pięknie wygląda?

„Uwielbiam macierzyństwo. Kiedy idę ulicą z moimi dziećmi (najmłodsze dziecko ma 15 lat, a najstarsze – 23 lata), odczuwam dumę i jestem chyba najszcześliwszą matką na świecie.

To dzięki rodzinie czuję się spełniona, ważna, potrzebna i kochana. A wyglądek? Chciałam przełamać stereotyp, że matki wielodzietnych rodzin nie mają czasu na dbanie o siebie, o urodę. Poza tym po prostu lubię ładnie wyglądać” – mówi pani Wioletta.

Gratulujemy wygranej!

Joanna Żarniewska

Ich recepta na długie życie

Kim jest senior? Zgodnie z „Wielkim Słownikiem Języka Polskiego” to najstarszy wiekiem człowiek rodziny. Instytucje finansowe mianem seniorów określają osoby, które ukończyły 50 lat. W Ustawie z dn. 11.IX.2015 r. o osobach starszych osoba starsza oznacza kogoś, kto ukończył 60. rok życia. Wg Ministerstwa Zdrowia seniorzy to osoby, które mają 75+.

Synonimy słowa senior to m.in.: dziadek, staruszek, starszy pan, emeryt, niemłody, wiekowy, mężczyzna o siwych włosach, pan w podeszłym wieku.

Zazwyczaj mówiąc „senior”, każdy ma „z tyłu głowy”: „osoba niedołężna, z chorobami”, rzadziej: „osoba z ogromnym doświadczeniem”. To niesprawiedliwe. Przykłady polskich znanych „staruszek” 60+ to: Krystyna Janda, Ewa Kasprzyk, Jolanta Kwaśniewska, Monika Olejnik, czy Izabela Trojanowska. Znani

panowie 60+ to np. Zbigniew Boniek, Jerzy Owsiak, Jan Englert. Może zatem wiek 60+ to świetny okres, by być twórczym, a na pewno aktywnym.

Zapytaliśmy mieszkańców naszej gminy – Monikę i Zenona Lewkowskich (60+ i 90+) o to, jaki mają pomysł na „jesień życia”?

Pani Monika w imieniu swoim i męża odpowiada:

„Najważniejsze jest to, by być wśród ludzi, udzielać się towarzysko, a w okresie pandemii utrzymywać ze znajomymi choćby kontakt telefoniczny. Dobrze jest pośpiewać, potańczyć, poczytać książkę, zająć się ogrodem.

W 2004 r. założyliśmy z mężem zespół „Dobrzyniaczy”. Początkowo liczył on 13 osób, z czasem zostaliśmy z mężem tylko w duecie: ja śpiewam, mąż gra na skrzypcach. Wiele piosenek układam

Zenon i Monika Lewkowsky nie marnują „jesieni życia”

sama, są to głównie utwory religijne, ludowe. Występujemy od czasu do czasu na balach seniorów, koncertach charytatywnych, festynach, dożynkach”.

Państwo Lewkowsy przywiązują ogromną wagę do zdrowego stylu życia. Pani Monika czytuje książki Michała Tombaka – profesora, biochemika, zwolennika naturalnych metod leczenia.

Nasza rozmówczyni bardzo dba o zdrowe odżywianie. Przygotowuje kiszonki z ogórków, kapusty, buraków, jabłek, a nawet czosnku. Przyrządza nalewki, suszy zioła (poleca szczególnie właściwości lecznicze dziurawca). Nie jest zwolenniczką przyjmowania leków chemicznych. Do przygotowywania potraw stosuje znikomą ilość tłuszczu. Kolację podaje o godz. 18.00.

Pani Monika i pan Zenon przez całe życie uprawiali jakiś sport, ona trenowała gimnastykę (stanie na głowie czy gwiazdę robiła bez problemu), on – biegi. Do tej

pory są aktywni fizycznie, wykonują ćwiczenia, chodzą na spacerów.

Pan Zenon posiada niezmiernie ważną dla zdrowego trybu życia cechę – pozytywne myślenie, nie stresuje się z błahych powodów. Pani Monika odwrotnie – jest bardzo wrażliwa i choć stara się unikać stresów, nie zawsze jej to wychodzi.

Do najstarszych mieszkańców naszej gminy należą panie: Helena Furmaniak, l. 98 z Dobrzyniewa Dużego i Jadwiga Radziszewska, l. 98 z Letnik.

Jaka jest ich recepta na długowieczność?

Pierwszej z nich – dużo ruchu, praca fizyczna, pogodne usposobienie, umiejętność pogodzenia się z trudami, jakie przynosi życie oraz zdrowa dieta: dużo mleka, warzyw, mało mięsa. Drugiej – aktywność, praca fizyczna, otaczanie się dobrymi ludźmi i... trzymanie się z daleka od lekarzy.

Joanna Żarniewska

Marzenia do spełnienia

Poprosiliśmy sołtysów gminy Dobrzyniewo Duże o sprecyzowanie życzeń i marzeń, jakie mają ich wsie na nowy 2021 rok. Oto one:

Najważniejszym życzeniem do spełnienia w nadchodzącym roku 2021 dla wsi Nowosiółki jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi poprzez wykonanie dodatkowego oświetlenia ulicznego, remont drogi powiatowej nr 1385B oraz przedłużenie linii autobusowej 106 do Nowosiółk. Ponadto – doprowadzenie szerokopasmowego internetu oraz wybudowanie placu zabaw, który mógłby być miejscem spotkań dzieci, jak i starszych mieszkańców wsi.

*Sołtys wsi Nowosiółki
Agnieszka Rutkowska*

W Nowym Roku 2021 wszystkim mieszkańcom wsi Pogorzalki tradycyjnie: zdrowia, wszelkiej pomyślności i realizacji planów, które każdy ma na życie.

Oby nasza wieś stawiała się coraz liczniejsza, piękniejsza i bogatsza, a mieszkańcy żyli w szczęściu, dostatku i przekonaniu, że nie ma drugiego tak wspaniałego miejsca na ziemi.

Z całego serca życzymy Wam samego dobra i miłości.

*Sołtys wsi Pogorzalki
Alicja Sokółska
Rada sołecka*

Dziś jako sołtys myślę od rana,
O czym mieszkańcy marzą Bohdana.
Kto jaki plan w swej głowie nosi,
I o co Wójta chcemy poprosić.
Więc w przyszłym roku to nam się marzy:

■ Internet szybki,
Jak nowy wóz straży;

■ Lamp więcej,

To ważna sprawa, by nie potracić w nocy
sąsiada

(co z żoną pod rękę spaceruje,
albo z kijkami codziennie trenuje);

■ Remont świetlicy,

Tam są zebrania i też sąsiadów miłe spotkania
(bo przecież kiedyś pandemia minie,
tego życzymy naszej gminie);

■ I też siłownia, taka pod chmurką,
gdzie można ćwiczyć z synem lub córką;

■ Również sieć z gazem, to jest marzenie,

Gdyż wtedy wspólnie chronimy ziemię,
Grzejąc swe domy kotłem na gaz,
To dużo lepsze niż ścinać las;

■ Oraz autobus taki do miasta,
Na Dziesięciny albo na Piasta;

■ Są u nas drogi stare, gruntowe,
Może je zmienić na asfaltowe...

Więc jak Wójt widzi, lista jest długa.
Może nie wszystko zrobić się uda.

Jednak mieć warto swoje marzenia,
Bo kiedyś przyjdzie czas ich spełnienia.

Z Bożonarodzeniowym pozdrowieniem
oraz Noworocznymi życzeniami;

Maciej Bajko

sołtys wsi Bohdan

Drodzy mieszkańcy wsi Leńce,
z okazji zbliżających się Świąt Bożego
Narodzenia życzę spokoju, szczęścia,
zdrowia, radości przeżywanej
w gronie najbliższych oraz odpoczynku
od codziennych obowiązków. Niech
nadchodzący Nowy Rok będzie pełen
nadziei na lepszy czas i przyniesie
Państwu jak najwięcej łask Bożych.

Sołtys wsi Leńce
Kamil Rzemieniecki

Cudownych Świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w gronie najbliższych,
samych radosnych przeżyć na święta
i Nowy Rok 2021.

Niechaj się spełnią wszystkie życzenia
i marzenia te łatwe i te nie do spełnienia,
te duże i te malutkie,
wykrzyczone i wyszeptane
te realne i te mniej

Życzę samych dobrych chwil w życiu
prywatnym i zawodowym.

Sołtys Dobrzyniewa Dużego
Renata Rutkowska

Moje marzenia na nadchodzący rok 2021
dla Dobrzyniewa Fabrycznego to lepsza
jakość dróg, zwłaszcza ulicy Zamkowej,
uzupełnienie brakujących części nowych
chodników oraz wykonanie kładki dla
przechodniów na moście, gdyby się
okazało, że na nowe chodniki jest za mało
miejsca. Życzę wszystkim prócz zdrowia,
spokoju i nadziei na lepszej jutro.

Sołtys wsi
Dobrzyniewo Fabryczne
Anna Strzałko

Obrubniki się kłaniają
i życzenia przesyłają:
całej Gminie pomyślności
bez pandemii, a w radości.
Wiosce swojej dać też chcemy
piękne drogi i chodniki,
by bliższymi Obrubniki.

Niech też parking wnet powstanie,
by parkować mogły panie
zmierające na spotkania,
by się uczyć haftowania.

I na koniec drobna sprawa:
niech w ten Nowy Rok w „Palestynie”
światło ulicą popłynie.

Sołtys wsi Obrubniki
Beata Dybacka

ŚWIĄTECZNA SONDA

Którą tradycyjną kolędę śpiewamy najchętniej?
Losowo wybrani mieszkańcy gminy wybrali kolędę
„Dzisiaj w Betlejem”. II miejsce zajęła kolęda „Wśród
nocnej ciszy”.

Ach, ten Mikołaj!

Nadchodzą Święta Bożego Narodzenia, czas radości i oczekiwania...

No właśnie, nikt z nas chyba nie ma złudzeń, że to czas prezentów... prezentów...prezentów... a zatem Świętego Mikołaja, który szuka wiele możliwych sposobów na dostarczenie niespodzianek i spełnienie wszystkich marzeń na czas. Dla niego nie stanowią problemu wysokie płoty, wąskie kominy czy groźne psy...

Postanowiliśmy zapytać naszych przedszkolaków o to, czy wolą, żeby Mikołaj przyszedł do nich osobiście, czy żeby niezauważony podłożył prezent?

Chciałabym, żeby Mikołaj w tym roku podłożył prezenty niezauważony, bo ja się boję trochę Mikołaja, ponieważ kiedyś jak przyszedł, to ja się przestraszyłem jego maski.

Kacper P. lat 6

Chciałabym, żeby Mikołaj w tym roku odwiedził mnie osobiście. Prosiłam go w tym roku tylko o jeden prezent – o żywą rybkę – a z taką rybką to trzeba ostrożnie i lepiej jej nie podrzucać.

Martynka Ł. lat 5

Chciałabym, żeby Mikołaj się zakradł przez komin... bo my w domu mamy piękny gotowy kominek dla Mikołaja.

Hania B. lat 3

Ja chciałabym, żeby Mikołaj podrzucił prezenty, bo bym chciała dostać wszystkie prezenty z gazetki, a jakby Mikołaj nas odwiedził, to mama by mu nie pozwoliła zostawić wszystkich prezentów u nas, bo są jeszcze inne dzieci.

Basia W lat 3

Dziękujemy Pani Marcie Opolskiej – nauczycielce Szkoły Podstawowej w Obrubnikach za zaangażowanie i pomoc w realizacji artykułu.

Wszystkim Dzieciom – tym małym i tym dużym – życzymy, aby Święty Mikołaj spełnił wszelkie marzenia i zrealizował prośby zawarte w listach...

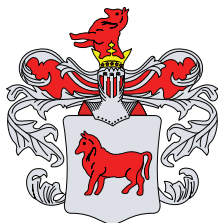
D.S.

Gdzie się podziały tamte zimy?

W tym miejscu publikujemy fotografie Czytelników. Zachęcamy szczególnie dzieci i młodzież do robienia zdjęć pokazujących naszą gminę, jej przyrodę, zabytki, krajobrazy oraz ludzi w ujęciu artystycznym czy też w ciekawych sytuacjach. Fotografie można przysyłać na adres glos@dobrzyniewo.pl

Gmina DOBRZYNIĘWO DUŻE

URZĄD GMINY DOBRZYNIĘWO DUŻE

ul. Białostocka 25,
16-002 Dobrzyniewo Duże

tel. +48 85 742 81 55,
fax. +48 85 719 71 47
kancelaria@dobrzyniewo.pl

www.dobrzyniewo.pl

